

DELO ŽIVLJENJE

glasilo delovne skupnosti tovarne obutve alpina žiri

LETNIK 15

STEVILKA 9

ŽIRI, SEPTEMBER 1976

SMELO NAPREJ

Za nami je obračun polletnega poslovanja. Rezultati nam ponazarjajo položaj, v katerem trenutno smo.

Stevilke kažejo približno enako kot lansko leto ob tem času, (kar praktično pomeni nazadovanje), zaloge gotovih izdelkov pa so narasle za dve stari milijardi — torej na 13 milijard! Ne želim ustvarjati nobene panike, menim pa, da je za nadaljnje delo pomembno, da je vsakomur jasno, kje smo. Marsikdo bi se krepko zamislil o vzrokih in posledicah dveh ali treh milijard gotovih izdelkov, trinajst milijard pa pomeni toliko, da lahko to smatramo za zadnje svarilo, da sami napravimo red, sicer se kaj lahko zgodi, da ga bo prišel delat kdo od zunaj.

Ko ugotavljamo, da nam ne gre tako, kot bi moralo oziroma kot bi želeli, se nam ponuja odgovor, da moramo nekaj spremeniti. Prav o teh spremembah bi rad napisal par besed, saj bodo tudi glavna tema sestanka skupnega delavskega sveta prihodnjega teden.

Najprej naš proizvodni program. O tem smo veliko razpravljali v preteklih dveh mesecih. Moramo doseči, da bodo naše usmeritve napisane, da bomo vedeli, kaj bomo proizvajali čez eno leto in kaj čez pet let, moramo vedeti, kaj hočemo s športno obutvijo, kaj z moderno, kaj s plastiko itd. Še enkrat poudarjam, da mora biti to napisano in ne le v glavah parih vodilnih ljudi, saj je le tako mogoč neposreden nadzor nad tem, ali gremo po načrtani poti, ali ne. V zadnjem času smo tak program dokončno pripravili, ločeno za proizvodnjo obutve in plastike, in bo predmet podrobne razprave na skupnem delavskem svetu.

Drugo, kar je pomembno za kvaliteten premik našega poslovanja je reorganizacija. Vidimo, da obstoječa organizacija ne odgovarja in jo moramo torej tudi spremeniti. Začeli smo pri vodilnih ljudeh (z razpisi). Ti bodo napravili predloge organizacije za svoje sektorje, celotna organizacija pa naj bi skupno z novimi TOZD po temeljiti razpravi pravno-formalno stopila v veljavo s 1. 1. 1977.

Glede na to, da je ravno okrog kandidatov za različna vodilna delovna mesta bilo precej potrebnega in nepotrebnega govorjenja, bi rad še enkrat povedal svoje stališče. Prav vseeno mi je, kateri bodo izvoljeni na vodilna delovna mesta. Vsak, ki bo dobil »zaupnico« razpisne komisije in delavskega sveta bo imel tudi mojo polno podporo. Po enem letu pa se bomo ponovno sestali in skupno ocenili ali je bilo zaupanje upravičeno ali ne.

Tretja stvar, ki jo bomo morali temeljito spremeniti, je odnos do odgovornosti za dobljene naloge. Opažam, da se mnogokrat dogaja, da se na dobljene naloge enostavno pozabi. Ne glede na to, ali je to nenaumno, namerno ali celo zlonamerno, so posledice za Alpino hude.

Naj se na koncu povrnem k naslovu »Smelo naprej!« Menim, da sta to ravno pravi besedi za

današnji trenutek Alpine. Jasno in glasno smo si povedali, kje smo, natančno vemo, kaj nam je storiti. Mislim, da je to najpomembnejše. Vemo kaj hočemo, vemo, kako je to mogoče doseči. Pri izvajanju tega bom brezkompromisen.

Martin KOPAC

Plastika bo še trn v peti

Pred kratkim je podpredsednik IS SRS Zvone Dragan povedal:

Podpore družbene skupnosti in upraviteljev bank bo deležna tista predelovalna industrija, ki bo temeljila:

- na določeni oskrbi s kvalitetnimi domačimi surovinami in reprodukcijskimi materiali

- na izvozni sposobnosti in konkurenčnosti na domačem in tujem tržišču s proizvodi, ki kakovostno in količinsko ustrezajo dejanskim potrebam trga

- na stalni rasti produktivnosti dela

- na smotrnem izkoriščanju kapacitet in pametnem gospodarjenju z družbenimi sredstvi.

Sodim, da so ti pogoji bistvene važnosti tudi za našo OZD in da bi o njih moral razmišljati vsak naš delavec, zlasti pa samoupravni organi ter vodilni in vodstveni kader.

Najbolj sem se zamislil ob prvem pogoju, ki govori o preskrbi s surovinami in reprodukcijskim materialom. Kako s to zadevo stojimo v naši delovni organizaciji?

Srednjeročni plan razvoja predvideva močan razvoj izdelka plastike, ki uporablja surovine le iz uvoza in še to vse iz dežel s konvertibilnim načinom plačevanja. Prav tako se predvideva velik porast proizvodnje smučarske obutve, v katero vemo, da je vloženih okrog 85 % uvoženih materialov. Kljub naporom, ki sta jih vložili razvojna in nabavna služba, da bi uvožene surovine in repromateriale za smučarsko obutev nado mestili z domačimi, zaenkrat še ni otipljivih rezultatov. Za »pancerje« uporabljamo namreč vrsto materialov v manjših količinah in različnih izdelavah (kovinsko okovje), zato smo za domače proizvajalce nezanimivi.

Ker smo v Jugoslaviji edini proizvajalci smučarske obutve, domača kovinsko predelovalna industrija ne more zbrati količin za večjo serijsko proizvodnjo.

Zaradi take uvozne odvisnosti naše proizvodnje bomo prihodnje leto potrebovali najmanj 2.500.000 \$ (45.000.000 din) deviznih sredstev samo za potrebe plastike in za proizvodnjo smučarske obutve, ki si jih bomo morali zagotoviti z izvozom na konvertibilno področje. Ni še znano, kakšno razmerje med uvozom in izvozom nam bo odobreno prihodnje leto, če bo ostalo pri sedanji vezavi uvoza in izvoza. V najslabšem primeru se moramo pripraviti na to, da bomo za dolar izvoza lahko realizirali samo dolar uvoza. Vidimo lahko, kot že tolikokrat doslej, da so naše uvozne možnosti odvisne samo od obsega našega izvoza, kar zahteva našo izvozno usmeritev in tako načrtovanje proizvodnje, da bomo lahko izpolnili čimveč izvoznih obveznosti.

Naše potrebe po devizah bi bile manjše, če bi lahko pod enakimi ali vsaj podobnimi pogoji, kot z zahoda, uvažali surovine za plastiko z zahoda, to je s klirinškega področja, ki ne bremeni naše uvozne kvote. Vsako nadaljnje razmišljanje pa je odveč, če vemo, da najugodnejša ponudnika poliolov iz Madžarske in NDR dobavljata materiale z dobavnim rokom pol leta. Tudi ob boljšem planiranju proizvodnje si takih dobavnih rokov ne bi mogli privoščiti.

Vidimo torej, da bodo morale vse službe, samoupravni organi in družbenopolitične organizacije, upoštevati smeri podprednika IS SRS, dobro preštudirati proizvodno usmeritev Alpine, kot je nakazana v srednjeročnem programu razvoja.

Lojze KOPAC

alpina

30

let tovarne obutve žiri

kadrovski problemi

RCA

JOŽE KOGOVŠEK

Kako bomo zmanjšali zaloge

V zadnjih letih nas stalno tare problem visokih zalog gotovih izdelkov. Take zaloge so povezane s celo vrsto dobro znanih slabosti, kot so:

- vezana obratna sredstva
- stalno upadanje vrednosti obutve v zalogi
- zatrapanost skladišča, prodajaln in podobno.

Zaradi visoke vezave obratnih sredstev v zalogah je bila večkrat že resno ogrožena naša sposobnost investiranja. Vrednost obutve v zalogi hitro upada, saj gre v glavnem za posezonske zaloge. Da bi tako obutve prodali, so potrebna občutna znižanja.

Zaloge gotovih izdelkov v maloprodajni mreži so se v zadnjih dveh letih gibale takole:

Mesec	Količina	Indeks jan. 1975 = 100	Vrednost	Indeks jan. 1976 = 100
1975				
Januar	276.383	100	58.525.492	100
Februar	334.515	121	70.865.719	121
Marec	356.524	128	77.063.784	131
April	411.226	148	87.224.987	149
Maj	436.343	157	89.045.820	152
Junij	413.285	149	81.478.077	139
Julij	330.826	119	68.241.270	116
Avgust	299.275	108	62.104.477	106
September	376.835	136	88.379.998	151
Oktober	406.347	147	98.728.472	168
November	387.507	140	98.222.637	167
December	345.568	125	88.335.455	150
1976				
Januar	312.816	113	78.604.256	134
Februar	312.816	113	78.604.256	134
Marec	397.300	143	99.633.039	170
April	439.038	158	111.448.388	190
Maj	463.713	167	114.615.517	195
Junij	424.676	153	104.694.618	178
Julij	323.277	116	79.891.243	136

K zalogram v maloprodajni mreži, ki so prikazane v tabeli, je seveda treba dodati še zaloge obutve v tovarniškem skladišču.

Zaloge v maloprodajni mreži med letom nihajo zaradi sezonskih vplivov, zato je smiselno primerjati zaloge v istih mesecih zaporednih let. Če primerjamo količino na zalogi v istih mesecih lanskega in letošnjega leta, vidimo, da smo imeli letos količinsko večje zaloge kakor v istih mesecih lani v januarju, februarju, marcu, aprilu, maju in juniju, v juliju pa je količinska zaloga padla pod lanskó zalogo v istem mesecu.

Vrednostna primerjava je težja zaradi sprememb cen, pokaže pa nam, da so sredstva, vezana v zalogah, res ogromna, npr. v aprilu in maju letos preko 11 milijard starih din.

Kaj storiti?

Dejstvo je torej, da so zaloge zelo visoke. Kaj naj torej storimo, da jih bomo znižali. Prav gotovo se ne bodo znižale samo od govorenja, da je treba znižati zaloge. Poudarjam tudi to, da zalog ni mogoče zniževati s kampanjsko akcijo, niti ne more vplivati na zaloge samo en sektor v podjetju, brez so-

4. V zadnjih mesecih smo uvedli nekatere spremembe pri izboru kolekcije (sprememba sestave komisije poslovođij in druge), ki naj bi prispevale k bolj kvalitetnemu delu.

Moda in kvaliteta so zahteve kupcev

5. Nekaj zalog v zadnjih dveh sezonah gre na račun nepravilnega sortimenta obutve (preveč majhnih števil), zato smo izvedli raziskavo sortimenta, ki bo omogočila postavljati bolj pravilni sortiment.

6. V juliju je bilo večje znižanje obutve. Ze pred tem je bilo obsežno znižanje ostankov iz starejših kolekcij.

7. Dokončno je prepovedano prodajalnam ponaročati obutve brez odobritve prodaje.

8. Visoke zaloge upoštevamo pri naročilih za prihodnje sezone.

To je le nekaj na hitro naštetih ukrepov, ki naj bi prispevali k znižanju zalog. Tudi iz teh ukrepov vidimo, da mora k nižjim zalogam prispevati svoj delež tako razvoj, proizvodnja, prodaja, poslovođje itd. Samo s kvalitetnim delom vseh teh in z usklajenimi akcijami bomo dosegli tak rezultat, kot ga želimo.

Tomaž KOSIR

Zaloge zmanjšati — nikakor pa ne dopustiti da bi rasle

Zaloge so pri nas že nekaj let velik problem — počasi, toda stalno naraščajo tako, da smo prekoračili kritično mejo. Zadnji čas je, da se resno zamislimo ter začnemo odločno ukrepati — zaloge zmanjšati nikakor pa ne več dopuščati, da bi še naraščale. Kako to storiti?

Najprej moramo poiskati in analizirati vse vzroke, zakaj nam vsako sezono ostane v prodajalnah vse večji odstotek neprodane obutve tekoče kolekcije, saj (to) % prodajnosti naše obutve iz sezone v sezono pada. Znané so nam napake zadnjih dveh sezon, iz katerih nam je ostala največja količina obutve — napake pri škornjih, ko so nam vsem jasne, barve in preozki modeli v spomladanski sezoni, poleg tega pa še velike količine ostankov izvoza obeh sezon, kar zalogo še povečuje. Količine, ki so za navedenimi napakami niso majhne, vežejo finančna sredstva v zalogah, katerim bo nujno znižati cene. Znižanje cen namreč še edino zagotovi prodajo.

Letos je leto našega izvoza, tako da so proizvodne zmogljivosti za domače tržišče omejene, naročili smo precej manj salonk za jesensko sezono in ob dejstvu, da ni bistvenih sprememb v kolekciji

pretekle in prihodnje sezone, z gotovostjo upamo, da bomo v prihajajoči sezoni bistveno zmanjšali količine tej vrsti obutve.

Trenutno stanje zalog, ki je bilo konec polletja zelo kritično, se je do konca julija precej izboljšalo, saj smo vrednost zalog gotovih izdelkov znižali za tri milijarde, kar pa je razveseljivo zlasti zato, ker to znižuje vrednosti zalog predstavlja prodaja poletne obutve, ki bi nam sicer ostala na zalogi do prihodnje poletne sezone.

Količinsko smo letos v prodajalnah imeli 5 % višje povprečne zaloge, medtem ko so v tovarniškem skladišču povprečno za 10 % nižje od lanskoletnih, vrednost pa se iz leta v leto povečuje.

Smatram, da je nujno bistveno izboljšati kvaliteto izdelkov, ker nam prav zaradi kvalitete ostajajo mnogi artikli, nujno pa je tudi odpraviti vse napake, ki so se v preteklosti pojavljale pri izbiri, naročanju, posameznih kolekcij. Skratka odpraviti moramo vzroke, ki izvirajo iz nas, naše organiziranosti, ker še kljub temu ostane pred nami mnogo zunanjih dejavnikov tržišča, katerih ne poznamo in nanje ne moremo vplivati.

Anica GOVEKAR

Računalniški center v kadrovskih težavah

V računalništvu pri nas je v zadnjem letu in pol prišlo do velikega zastoja in negotovosti. Znanj zvezni predpisi so začasno prepovedali uvoz in najem računalnikov ter opreme ranje.

Pojasnili ni! Tudi že podpisanih pogodb ni bilo mogoče realizirati, niti instalirati računalnikov, ki so stali na carini.

Velika razlika med prejšnjim stanjem, ko je lahko vsako, še tako majhno podjetje kupilo ali najelo svoj računalnik, je celotno gospodarstvo presenetilo. Kupovanje malih sistemov je res že ogrozilo sprejeti koncept razvoja računalništva, vendar tako ostrih ukrepov nismo pričakovali. Prepoved uvoza prav gotovo ne bi veliko koristila devizni bilanci, bi pa oškodovala razvoj gospodarstva in družbenih dejavnosti. Uporabniki smo v raznih oblikah takoj protestirali in šele po dobrem letu je bila prepoved ukinjena. Takoj pa bo treba plačati carinske dajatve v celoti kot za kupljen računalnik, ki pa se bo obračunala ob morebitni zamenjavi ali vrnitvi sistema.

Naš center je sedaj v fazi, ko precej obdelav redno teče brez večjih težav, vendar porabimo mnogo časa za izvajanje obdelav ter popravke in vzdrževanje programov. To je znano tudi v drugih centrih, ocenjeno je, da se kar 60 do 80 % časa v centrih porabi za obstoječe obdelave. To je

eden od vzrokov, zakaj nekaterih obdelav, predvidenih za to leto še nismo uspeli prenesti na stroj.

Kadrovske težave kljub dvema novima delavcema ostajajo. Mnogo jih preizkuša, toda le redki opravijo test, ki ga morajo opraviti vsi delavci centra. V kratkem pa bodo začasno odsotni kar trije delavci, od skupaj 11 zaposlenih.

V centru veliko pričakujemo od nove organizacije. Velika pridobitev bo organizacijska služba kot oddelek v splošno-organizacijskem sektorju. Ta naj bi pomagala pri organizaciji uvajanja novih metod v poslovanje vseh sektorjev. Prav to delo je sedaj večkrat sporno med službo, v kateri se uvaža in ki tudi sama nima dovolj strokovnih ljudi ter računskim centrom. Iz sedanje organizacije izhaja tudi premajhen vpliv centra pri poizkusih uvajanja sodobnejših metod v nekaterih službah.

Zoran KOPAC

Dobra kvaliteta nam bo pripomogla k še večjemu izvozu

Večja zavest in odgovornost pri delu — boljši uspeh v združenem delu

Iz (ne)dela mladine

Vsakdo lahko opazi, da mladinske organizacije v Alpini ni videti, da ne moremo govoriti o njenem delu, temveč le o njenem nedelu.

Nisem še dolgo v tovarni, zato ne morem soditi, kakšno je bilo stanje pred tem, lahko pa povem svoja opažanja za čas, odkar sem zaposlen v Alpini.

Najmanj, kar bi formalno obstoječe predsedstvo osnovne organizacije v tem času moralo storiti, je izpeljava volilne konference, ki bi morala biti že na začetku leta, pa je doslej še ni bilo. Predsednik je večkrat obljubil izvedbo konference in napovedoval celo njen datum, storjenega v tej smeri pa ni bilo ničesar. Svet ZK KS Ziri, ki je sklenil oživiti dejavnost mladine v kraju, je kmalu prišel do spoznanja, da od predsednika in predsedstva ne more pričakovati ničesar. Zato sem dobil nalogo, da organiziram in izpeljem volilno konferenco z mladimi, na katere bi se v prihodnosti lahko bolj zanesli. V ta namen sem v tovarni sklical dva sestanka. Prvega se je udeležilo 5 mladincev od 22 vabljenih, drugega pa osem od šestdesetih!

Sklep drugega sestanka je bil, naj bo konferenca jeseni, ko se bodo končali dopusti. Mislim, da komentar ni potreben.

Dejstva torej kažejo na to, da mladi v Alpini niso zreli,

da bi se sami organizirali in da ne čutijo odgovornosti do družbe. To spoznanje mora slejkoprej vzeti voljo do dela tudi tistim trem ali štirim mladincem, ki bi sicer bili pripravljeni delati v mladinski organizaciji. Dokler se bodo mladi samo spraševali, kaj bodo od dela v mladinski organizaciji imeli, ne pa tudi, kaj bodo od njihovega dela imeli drugi, v Alpini ne moremo računati na oživitve delovanja mladine.

Mladinska organizacija je ena izmed družbenopolitičnih organizacij, zato bi moralo članstvo razpravljati o vprašanjih, ki zadevajo mlade, še posebej pa o problemih in dogodkih znotraj delovnega kolektiva. Ni verjetno, da mladina zanje ni zainteresirana, bolj sprejemljiva je ugotovitev, da je lažje kritizirati kot pa delati.

Našel sem samo nekaj slabosti, ki sem jih opazil v delu mladine v Alpini. Očitno je, da obstaja med mladimi problem pomanjkanja zavesti, zato se ne smemo čuditi, da nas povsod kritizirajo. Svoj sloves si ustvarjamo sami in od nas samih je odvisno, kakšno mnenje o nas bodo imeli drugi.

Trenutno ostaja naša prva naloga, da izvedemo volilno konferenco in zamenjamo vodstvo, ker je zlasti od tega odvisno delo v organizaciji.

Srečko ERZNOŽNIK

Od slehernega delavca je odvisen rezultat in uspeh TOZD

Več dejavnosti in zavesti

Smo v času, ko koristimo letni dopust in občasno v tem času pojenjuje delavnost na vseh področjih našega političnega dela.

Vendar pa se prav v teh mesecih odločamo in razpravljamo o bistvenih zadevah našega nadaljnjega razvoja in

krepitev samoupravnih odnosov.

Vpis posojila za izgradnjo in obnovo cest v Sloveniji počasi zaključujemo. Res smo se približali v naši delovni organizaciji predvidenemu znesku vpisa, toda če bežno pogledamo podatke o vpisu

po posameznih obratih in službah, opazimo prevelike razlike med njimi.

Pohvalimo lahko delavce v nekaterih obratih in službah, ki so takoj vpisali predvideni znesek in so se zavedali pazole, ki pravi: »Posojilo bo vrnjeno, ceste pa bodo ostale.« Zal pa moramo ugotoviti da povsod ni tako. Nekateri posamezniki se ne zavedajo, da v naši samoupravni socialistični družbi vsi skupno gradimo in ustvarjamo našo boljšo prihodnost s tem, da je od slehernega občana odvisen uspeh in razvoj našega gospodarstva, ki potrebuje hitre in boljše povezave s svetom. Prav to pa je namen in cilj posojila. Premalo se zavedamo, da imamo danes prav vsi boljše kos kruha, boljše pogoje in več prostega časa in da samoupravlja-

nje ni samo »kritiziranje, temveč veliko več.

Vedeti je treba, da brez dela in izvrševanja dolžnosti do družbe, tudi ne smemo pričakovati pravic in dobrin. Torej, več zavesti v naše delo!

V razpravi je tudi osnutek zakona o združenem delu. Naloga vseh subjektivnih sil v delovni organizaciji je, da se z vsebino tega zakona seznanijo sleherni delavec. Ni namen razprave, da poznamo člene in poglavja, ampak da bo vsebina zakona o združenem delu v bodoče »svetelnik« ustvarjanju in odločanju o rezultatih našega dela. Ne smemo misliti, da je »mala ustava« že dokument, katerega se ne more več dodati ali spremeniti. Gotovo ni zakonodajalec mogel vedeti za vse probleme, na vseh področjih dela. Tu mislim, da bo treba

bolj natančno rešiti vprašanje in pojem produktivnega in neproduktivnega dela in s tem v zvezi še odnose med materialno proizvodnjo in družbenimi dejavnostmi.

Nadalje, kako izkazovati uspešnost gospodarjenja in izkazovanje rezultatov dela med posameznimi TOZD. Saj že iz prakse vemo, da to ni lahko, ker se pojavijo problemi že med posamezniki, kaj še med rezultati celotne TOZD.

Teh nekaj skromnih misli preveva naše delo v teh jesenskih mesecih. V resnici pa moramo tvorno pospešiti razpravo o osnutku zakona o združenem delu in po svoje podčrtati njegov izredni pomen za nadaljnji razvoj naše samoupravne družbe in naše delovne organizacije.

Alojz POLJANSEK

ALPINA, ZIRI

DATUM 19.08.76

STRAN 1

RANG-LISTA OSEBNIH DOHODKOV

ZNESKI KI SO ŽE VSTETI V NETO OD

ZAP. ŠT.	P R I M E K	IN IME	ODE. ŠTEV.	NETO OD	NETO STALNOST	BOLNIŠKA DO 30	BOLNIŠKA NAD 30	NAD 30 DNI URE
1	JEVIC NIKOLA		460 9078	10.014,0	746,48			26
2	KASAIC JOSIP		460 9082	9.893,1	77,69			26
3	KOPAC MARTIN		200 3527	9.819,8				
4	PCKLIC BEATRICA		460 9153	9.787,2	739,56			26
5	KLEMENCIC ANTON		500 2192	9.629,7	564,52			
6	KOPAC ALOJZ		300 0766	9.599,4	1.073,23	288,65		
7	PAVCEK ANA		460 9140	9.575,0	694,78			26
8	CELIK JAKOB		460 9025	9.362,2	216,06			13
9	SERDINSEK ALOJZ		460 9167	9.331,6	775,84			26
10	KOSTELNIK MILICA		460 9095	9.122,4	327,99			26
11	CAPUCER JANEZ		200 1634	9.121,4	641,05			
12	RADOSAVLJEVIC VOJO		460 9161	9.085,3	918,56			20
13	BOBINAC ZLATKO		460 9014	9.009,4	696,75			25
14	RIBIC MIRKO		460 9162	8.900,5	436,51			20
15	GOVEKAR ANICA		460 2537	8.646,5	202,40			
16	KORMANJOS FRANJO		460 9094	8.616,3	582,99			18
17	PUNGARSEK ALBIN		460 3511	8.566,0	378,38			21
18	STRLIC ANA		400 2900	8.435,8	530,91			
19	NOVOSELEC STJEPAN		460 9136	8.421,7	462,04			25
20	KAVCIC JANEZ		460 3255	8.328,0	147,01			26
21	HOLL ANICA		460 9063	8.042,4	213,14			15
22	STRICEVIC MILOŠ		460 9176	7.892,4	565,33			
23	BRATKOVIČ ALOJZ		460 3366	7.798,8	89,17			15
24	MIKALACI MARIJA		460 9124	7.718,9	251,95			10
25	SCBOCAN IVA		460 9172	7.568,7	222,41			26
26	MLINAR MILOŠ		601 0234	7.425,3	856,09			
27	ZIBERT ANTON		510 2011	7.363,0	519,78			9
28	KOLENC ALOJZ		300 0699	7.286,9	721,93			
29	CETOJEVIC DRAGO		460 9026	7.218,3	84,64			26
30	BERCIC ROMAN		511 2473	7.215,4	164,64			64
31	GALIC MIRA		460 3417	7.212,5				22
32	GLAVINA VIKTOR		460 9050	7.163,8	244,29			22
33	ZAKELJ JANEZ		501 0873	7.152,6	780,75			
34	BERIC PAVLE		460 9012	7.082,6	543,45			25
35	TUSAR STANE		460 9211	7.052,6	358,86			26
36	BOGATAJ JOZE		500 2229	7.035,8	430,64			
37	BOGATAJ MARJAN		502 1955	6.975,1	416,66			
38	DRMOTA VERENA		400 0769	6.940,2	552,75			50
39	STANKOVIC SLOBODANKA		460 9173	6.894,4	55,49			26
40	PEVEC IVAN		460 9149	6.855,9	246,23			16
41	KOS SILVO		511 3399	6.849,1				85
42	ANTONOVIC MILOVAN		460 9002	6.795,5	474,79			20
43	DRMOTA ADOLF		460 9041	6.689,9	572,18			20
44	MLINAR ANICA		450 0254	6.624,5	543,73			52
45	PAUNOVIC DRAGUTIN		460 9139	6.576,4	233,27			17
46	LIKAR IVANKA		460 3429	6.520,6				20
47	CEFAKIN ANTON		511 2872	6.484,9				62
48	BOJIC RATKO		460 9015	6.458,8	225,58			26
49	RACA PERD		460 9160	6.453,7	324,72			26
50	GRURISIC PETAR		460 9060	6.435,4	370,97			10
51	SRETIC GOJKO		460 3262	6.426,9	167,87			5
52	PODOBNIK VINKO		527 1301	6.426,6	505,69			5
53	MRLAK STANISLAV		512 0134	6.413,7	720,94	1.936,10		6
54	KOPAC ZORAN		250 2735	6.398,5	103,92			
55	JUSTIN MARIJA		520 0977	6.391,2	613,37			5
56	ORJAK JANKO		522 1006	6.390,9	596,62			5
57	LEKIC MAHMUD		460 9105	6.387,5	530,10			20
58	BOGATAJ VINCENCIJ		523 2371	6.337,6	181,85			5
59	ROZIC STANISLAVA		460 9164	6.331,3	245,70			5

Podatki kažejo, da obstaja več precejšnje razlike med osebnimi dohodki zaposlenih v TOZD Prodaja in zaposlenih v TOZD Proizvodnja in skupnih službah. V seznamu so navedeni osebni dohodki 59 zaposlenih delavcev, od katerih jih je 36 zaposlenih v prodajalnah in 23 v TOZD

Proizvodnja oziroma skupnih službah.

Mnogi postavljajo vprašanje, so taki osebni dohodki upravičeni? Nekateri trdijo, da, drugi ne.

In kako pride do tega? Delavci v prodajalnah so nagrajeni po prometu, ki ga ustva-

rijo in od raznih dodatkov, ki imajo namen spodbuditi prodajo. Seveda učinek ni vedno tak, kot ga pričakujemo. Prav pa je, da bi razprava o tem stekla, da bi bili osebni dohodki usklajeni z interesi vseh delavcev naše delovne organizacije.

kako smo preživeli dopust — kako smo prežive

Firence mesto slikarstva in kiparstva

Zadnja leta organizira sindikat Alpine poleg izletov po naši ožji domovini tudi izlete čez državno mejo. Tako so bili avtobusni izleti v Benetke, na Koroško, dvodnevni izlet na Dunaj in letos dvodnevni izlet z avtobusom v Padovo, Bologno in Firence. Svoje glavnosti šoferja in vodiča pa se moramo zahvaliti tudi za nepredviden izlet v Gorenjo vas, čeprav je bilo naročeno naj udeležence iz Gorenje vasi vkrcati že pred prihodom v Ziri.

Ne najboljše volje in pod okriljem dežja, smo si bežno pred poldnevom ogledali Padovo, staro mesto z mnogimi univerzami in kulturno zgodovinskimi spomeniki. Nadaljevali smo vožnjo po sodobni avtocesti, med skrbno obdelanimi polji, ki nas spremljajo že skozi od Furlanije. Vinogradi, pokriti s sintetično mrežo, za zaščito pred točo,

katerih je precej ob vseh italijanskih avtocestah. Posebno večja počivališča so lepo urejena. Tu so potniku na voljo vse usluge, ki jih potrebuje, od trgovine, gostinskega lokala, sanitarij in drugega. Nadaljevali smo vožnjo čez slikovite viadukte, skozi brezštevne predore ter pokrajine Emilia Romagna v pokrajino Toskane.

Nastanili smo se v hotelu v središču Firenc. Zjutraj pa nas je vodič popeljal na ogled glavnih zanimivosti mesta ob bregovih reke Arno, katera je pred nekaj leti preplavila mesto več kot dva metra v višino in pustila v samem mestu meter blata in naplavin, napravila neprecenljivo škodo in uničila mnogo dragocenosti.

Firence ali tudi Florence, kot se je nekoč imenovalo, je bilo bogato in lepo mesto.

Po kosilu smo se na povratku za uro ustavili še v Bologni, ki pa si je zaradi skopo odmerjenega časa ni smogli več dosti ogledati. Po nekajurni vožnji domov pa so se tudi praznili flaško-

ni z dobrim italijanskim vinom, tako da smo domov prispeli kar dobre volje. Drugo leto pa si želimo še kakšen tak izlet, seveda z boljšim vodičem in šoferjem.

Ivan REVEN

Vtisi z dopusta

PAVLA PAGON:

Po dolgem času sem se odločila, da grem letos pokusit morje, če je še sploh slano. Še prehitro sem ugotovila, da je slano vse, kar zadeva morje. Že med vožnjo smo se pošteno prepotili, dobiš slan okus, ki je potem vse in vse ostrejši.

Moji vtisi z morja?

Lep je že sam občutek, da si tu. Pripravljeni obroki hrane, sonce, topla voda, dneva ni treba deliti s službo; vse to je prijetna sprememba, ki pripomore k počitniškemu vzdušju. Žal pa vreme letos ni bilo preveč prijazno. Po dveh dneh letovanja na Pagu je sonce vzelo dopust. Vendar tudi takrat ni bilo dolgčas. Zato je poskrbel natak v restavraciji, ki je bil šele na praksi in mu je bila spretnost nekam tuja. Gostje so ga morali namreč opominjati, da je treba zraven pijače prinesiti tudi kozarce. Nekoč je hotel napako popraviti, vendar mu jo je kozarec na pladnju zagodel, se prevrnil in razbil. Za njim je zletela tudi coca-cola in sicer presenečenemu gostu v naročje. Ubogi natak je bil vedno manjši.

Da ne bom opravičevala le drugih naj povem, da je tudi mene kmalu zmanjkalo, ko smo zajtrkovali v polni jedilnici in se je najmlajši član naše družine spomnil, da bi rad videl, kako izgleda skodelica kave na tleh...

Po takih drobnih dogodivščinah je zopet posijalo sonce, ki ga imam še danes za posebnost in zopet smo se vrnili v živ žav — na plažo. Prijetno je bilo plavati v topli in čisti vodi, malo manj zabavno pa, ko sem hotela med plavanjem pomahati in sem se vode v trenutku napila. Pa saj sem rekla, da grem pokusit morje!

Za konec še to: voda izredno čista in topla, plaža skoraj brez smeti in niti ne preveč polna, motila so me strnišča, ki so bila zanemarjena in so školke brez sramu kazale svojo vsebino...

Žal se tudi ptice selivke vračajo v svoja gnezda, tudi mi smo se, če ne zaradi drugega, zaradi denarnice.

MIMI PUSTOVRH:

Kot že več let, sem bila tudi letos na dopustu z družino v Umagu.

Že z izmeno, v katero sem želela, sem bila zadovoljna. Res, odlično smo se počutili. Vreme je bilo lepo, sončno, tako da smo ves teden izkoristili za kopanje in sončenje. Hrana je bila dobra, z dovolj velikimi obroki.

V posebno zadovoljstvo mi je bilo, ko sem opazovala razpoložene otroke, saj jim je na lepo urejenem igrišču hitro mineval čas.

Zelim, da delovna organizacija še naprej tako skrbi za rekreacijo članov kolektiva, saj se jih največji del odloči za oddih v Umagu.

NATASA DEMŠAR:

Mi vsi, se pravi moja družina, se vsako leto odpravimo na morje. Letos smo odšli malo prej in sicer konec junija. Bili smo v Novigradu.

Mnogi so obetal slabo vreme, vendar je bilo ravno nasprotno. Vročina, ki je bila tisti teden, se skoraj ne da opisati. Mlajša otroka sta jo le s težavo prenašala, posebno fantek, ki sploh ni hotel v vodo. Starejša hčerka, pa se je naučila plavati, tako da je bila stalno v vodi. Ob večerih smo se sprehajali po mestu, jedli sladoled in si ogledovali ladje na pomolu. Te so bile otrokom najbolj všeč. Ker smo si kuhali sami, smo se odločili, da gremo enkrat večerjat v gostilno. Sedli smo na lepo urejen vrt, kjer so pekli odojke. Tudi mi smo ga naročili. Ni mi bil posebno všeč, še manj pa, ko smo plačali. Cene so res morsko zasoljene, vendar ob dobrem vinu na to kmalu pozabiš.

Konec tedna pa smo prav radi odšli domov, kjer je pač najlepše.

Izlet v Plitvice

Z drugimi delavci sem letos tudi sama odšla na dvodnevni izlet v Plitvice in Crikvenico.

Obetal se je sončen in vroč dan.

Naša skupina se je vsa vesela odpravila na pot, v pričakovanju, da bomo videli le-pote Plitviških jezer.

Po večurni vožnji skozi lepe in zanimive kraje in pokrajine smo prekoračili široko Kolpo in stopili na hrvaško ozemlje. Kmalu smo bili

v Plitvicah. Veseli smo zapustili našo vročo škatlico, saj smo si že vsi želeli malo sprehoda po svežem zraku. Hitro smo se vkrcali v čolne, ki so nas prepeljali čez prvo jezero na drugi breg. Nekaj najbolj pogumnih fantov pa je jezero preplavalo.

Na prvi pogled se mi ta pokrajina ni zdela nobena posebnost, a kakor hitro sem izstopila iz čolna in naredila nekaj korakov, se je moje mišljenje spremenilo. Ko smo se počasi vzpenjali vse više v hrib, so se odkrivala naravne lepote pokrajine. Res bilo je čudovito. Jezera in jezera so se pretakala iz enega v drugega in včasih se mi je celo zazdelo, da se med seboj poigravajo in skušajo katero bo večje in kako se bo do drugega jezera prebil po čim bolj nenavadni in lepi poti, da ga bo občudovalo čim več ljudi in se ob njem fotografiralo. Ko smo se tako pomikali proti vrhu, sem v jezerih opazila tu in tam kakor ribico, ki je kakor kakšna gospodična počasi plavala sem ter tja in se za trenutek skrila pod staro vejico, ki je ležala na gladini. V jezeru se veje znajdejo gotovo med kakšnim neurjem, saj je znano, da strele švigajo in udarjajo sem ter tja in nimajo nobenega usmiljenja do lepote jezer in okolice.

Po približno dveurni počasni hoji med jezeri je naša skupina prispela na vrh. Tam smo si kupili spominke in kartice. V bližnjem bifeju smo se tudi okrepčali s pijačo. Prileglo se je tudi malo lenarjenja in to smo tudi izkoristili, dokler ni prišel avtobus in nas odpeljal nazaj v dolino in naprej proti Otočcu, kjer smo prenočili.

Res pa je, da nismo šli takoj spat, pač pa smo se pred večerjo sprehodili po mestu. Za nas mlade pa to še ni bilo dovolj, zato smo bili takoj vsi za to, da se gremo še malo pozabavati in poplesati. Noč je bila kar malo prekratka, saj smo imeli zajtrk že ob 7. uri.

Na vožnji proti morju smo si želeli lep dan. Želja pa se nam ni izpolnila, saj je deževalo in zraven še precej zeblo. Preden pa smo prispeli do campa pred Crikvenico, se je vreme le malo izboljšalo, tako da nas je le večino potegnilo v morje. Ni dolgo trajalo uživanje v morju in pod sončnim nebom, saj so se kmalu prikazali oblaki in začelo je deževati.

A kot prej nagajivi fantje, se s tem niso strinjali, zato smo vsa dekleta še nekajkrat »frčale« v morje, najsi smo šle rade ali ne.

Po kopanju smo krenili proti centru Crikvenice, si ga nekoliko ogledali in nato krenili naravnost proti domu.

Pred nami je bilo še veliko kilometrov, pot vse do Zirov smo si krajšali s pesmijo in šalami.

Stana MLINAR

sadovnjaki raznovrstnega sadja, polja žita in koruze, sladkorne pese in zelenjave, vse preprejeno s kanali za namakanje. V prehodu v Padsko nižino smo lahko videli tudi riževa polja, ki morajo biti v tem obdobju še pod vodo. Zaradi dežja smo ogled Bologne za ta dan opustili ter smo se mimo mesta začeli vzpenjati ob reki Reno v Apenine. Pod prelazom čez Apenine se nam je že posmijalo sonce. Ustavili smo se na lepo urejenem počivališču,

Doseglo je višek v umetnosti. Ima najbolj dovršena dela v kiparstvu in slikarstvu. Vredno si je ogledati tudi umetniško izdelane fasade javnih zgradb, cerkva, sinagoge, palač in dvorcev, vil tedanjih bankirjev in bogatašev, kateri so tedaj posojali denar vsej Evropi.

Ne bom opisoval vsega tega, kar smo videli, pa tudi ne tega kar smo želeli videti, pa zaradi premajhne sposobnosti vodiča nismo.

Bo rdeči petelin manj pel?

Razmišljanje ob uveljavitvi novega zakona o varstvu pred požarom

Delovna sredstva, ki so družbena lastnina, s sredstvi za razširjeno reprodukcijo vred, neposredno upravljajo združeni delavci, ki z njimi delajo, v lastnem interesu in v interesu delavskega razreda ter socialistične družbe. Pri uresničevanju te družbene funkcije pa so združeni delavci odgovorni drug drugemu in socialistični skupnosti kot celoti.

Za popolnejše, smotrnejše in organizirano zadovoljevanje svojih osebnih in skupnih potreb in interesov v družbenih dejavnostih ustanavljajo delovni ljudje in občani samoupravne interesne skupnosti, v katerih neposredno urejajo odnose skupnega pomena. Za dosego teh ciljev tudi združujejo sredstva po načelu vzajemnosti in solidarnosti.

Izhajajoč iz tega je zakon o varstvu pred požarom podružbil požarno varstvo in prenesel skrb za urejanje požarnega varstva na delovne ljudi in občane.

Kaj želi doseči zakon o varstvu pred požarom?

Zakon o varstvu pred požarom, ki je stopil v veljavo 27. februarja letos je posebnega družbenega pomena in želi:

— doseči večjo in boljšo skrb za varstvo pred požarom, saj bodo v občinski požarni skupnosti za varstvo pred požarom neposredno oblikovali politiko na tem področju in reševali vprašanja zaščite pred požarom vsi

delovni ljudje in občani in njihove organizacije;

— spodbuditi delovne ljudi, občane in delovne in druge organizacije, bodo na temelju družbene samozasčite posvetili več pozornosti problemom varovanja ljudi in premoženja pred požarom;

— omogočiti usklajevanje financiranja in programiranja varstva pred požarom z ekonomskim in družbenim razvojem v občini;

— opredeliti vlogo organov družbenopolitične skupnosti na območju varstva pred požarom in izboljšati delo požarne inšpekcije.

Občinska požarna skupnost pa je prevzela vlogo načrtovalca in urejevalca skupnih interesov in potreb na področju požarnega varstva, kot nosilca družbene samozasčite na tem področju.

Nov zakon ureja organizacijo, kadrovsko zasedbo in opremo gasilskih enot, medtem ko ostalo gasilska društva urejajo s svojimi pravili in statuti.

Kaj predstavlja občinska požarna skupnost v novem sistemu urejanja požarnega varstva?

S samoupravnim sporazumom se združujejo občani in delovni ljudje v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela in drugih samoupravnih organizacijah ter v krajevnih in drugih skupnostih ter delovni ljudi, ki delajo s sredstvi v lasti občanov skupaj z delavci in člani gasilskih organizacij z namenom, da uresničijo svoje in družbene interese ter potrebe po varstvu pred požarom in drugimi naravnimi nesrečami

in da pospešujejo razvoj družbene samozasčite na tem področju.

Občinska požarna skupnost ugotavlja in usklajuje interese in potrebe, oblikuje politiko razvoja, spremlja programe varstva pred požarom, skrbi za njihovo uresničitev, združuje sredstva in opravlja druge zadeve s področja varstva pred požarom.

Občinsko požarno skupnost upravlja skupščina občinske skupnosti, ki ima dva zbora:

— zbor delegatov delovnih ljudi temeljnih in drugih organizacij združenega dela in drugih samoupravnih organizacij ter krajevnih skupnosti in delovnih ljudi, ki delajo s sredstvi v lasti občanov,

— zbor delegatov delavcev in članov gasilskih organizacij.

Skupščina ima 70 delegatskih mest.

Ena izmed bistvenih nalog skupščine občinske požarne skupnosti je sprejem razvojnega in letnega programa, h kateremu da svoje soglasje skupščina občine.

Kakšno vlogo ima gasilska organizacija po tem zakonu?

Brez dvoma veliko. Saj v gasilskih društvih uresničujemo delovni ljudi in občani svoje posebne interese v skladu s splošnimi družbenimi interesi na področju varstva pred požarom tako,

— da organizirajo teritorialno represivno službo varstva pred požarom,

— skrbijo za izboljšanje požarno-varstvene kulture,

— nudijo strokovno pomoč občinski požarni skupnosti,

— opravljajo druge naloge, določene v društvenih statutih.

In vloga v krajevni skupnosti?

V krajevni skupnosti delovni ljudje in občani odločajo o uresničevanju svojih skupnih interesov in o opravljanju nalog ter o solidarnem zadovoljevanju skupnih potreb. Zato morajo na področju požarnega varstva:

— v sodelovanju s teritorialnimi gasilskimi društvi skrbeti za požarno preventivo na svojem območju in opozarjati občane na izvajanje požarnovarnostnih ukrepov,

— skrbeti za izgradnjo novih mest za odvzem požarne vode, če jo ni dovolj in biti pobudnik in organizator akcij za izgradnjo ali rekonstrukcijo vodovodnih naprav,

— biti pobudnik in organizator akcij za izgradnjo telefonskih zvez med gasilskimi enotami, sektorji in naselji,

— skrbeti za pluzenje cest, da bi bilo čim več naselji dostopnih tudi v zimskem času z gasilskimi vozili.

Lahko pa tudi sprejmejo svoj načrt varstva pred požarom.

Operativni štab občinske gasilske zveze Sk. Loka bo ponovno proučil organizacijo svojih gasilskih enot in formacijske opreme, ki je bila določena že v letu 1973 in uzakonjena z Odlokom o varstvu pred požarom v občini Sk. Loka in prilagodi sedanjim potrebam varstva pred požarom v občini. Pri tem bo moral upoštevati dejanske potrebe našega gospodarstva po tej službi.

Višina družbenega kapitala, ki je izpostavljen neposrednemu uničenju po požaru po posameznih gasilskih sektorjih koncem leta 1975 je naslednja:

— sektor Skofja Loka je udeležen s 64 %, — sektor Železniki z 20 %, — sektor Žiri z 12 % in — sektor Poljane s 4 % od skupne vrednosti.

Zato je potrebno v tem razmerju tudi usposobiti posamezne gasilske sektorje. To pa bomo dosegli na ta način, da bomo ustrezno razdeljevali finančna sredstva v obdobju 1967 do 1980. leta.

Krajevne skupnosti aktivno sodelujejo s teritorialnimi gasilskimi enotami pri uresničevanju požarne preventive in opozarjanju občanov na izvajanje požarnovarnostnih ukrepov.

Na pobudo gasilskih enot poskrbeti za izgradnjo novih mest za odvzem požarne vode, če te ni dovolj in skrbeti za izgradnjo ter obnovo obstoječih vodovodov, tako da se preskrbi dovolj požarne vode tudi v primeru velikih požarov. Biti morajo tudi organizator akcij za izgradnjo telefonskih zvez za povezavo gasilskih enot s sektorji in posameznimi naselji.

Iz finančno ovrednotenih programov mora biti tudi razvidna dinamika gradenj in nabave gasilsko-tehnične opreme po posameznih letih in glavni nosilci posameznih akcij.

Solske ustanove uvedejo pouk požarne vzgoje ob športnih dnevih (ko je organiziran izlet v naravo, se lahko s primernimi zgodnjimi gozdnimi požari požarna kultura naših otrok dviga).

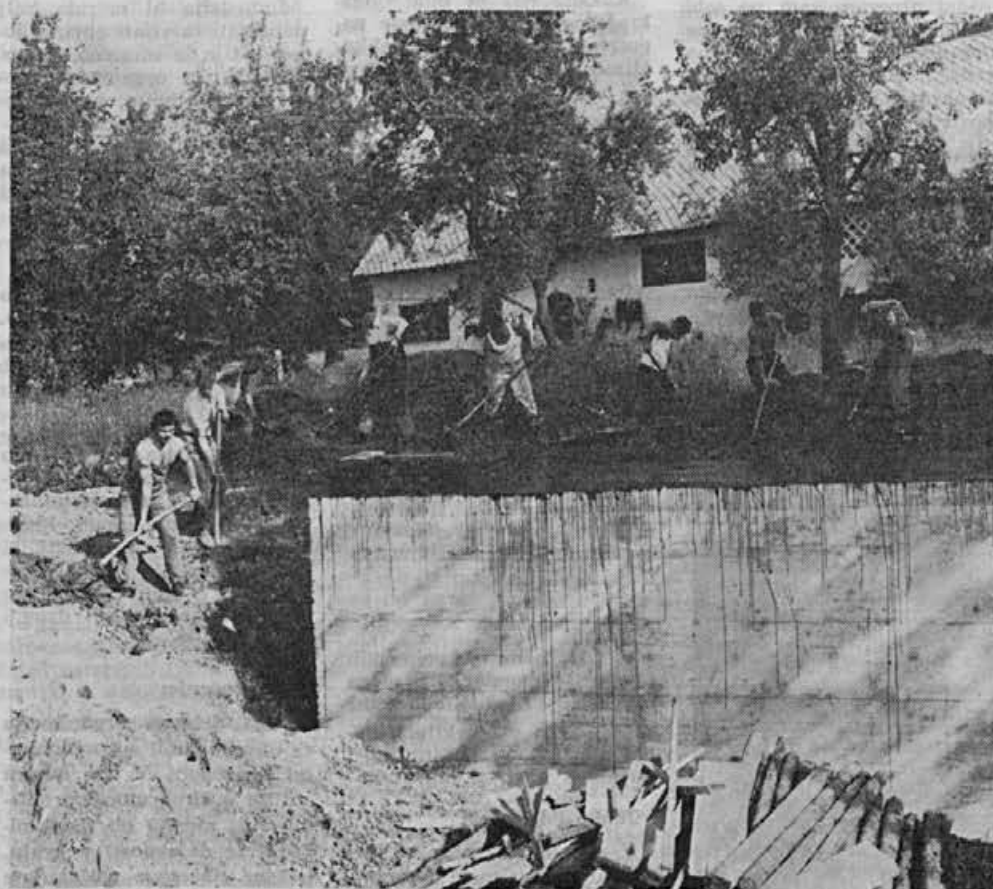
Dimnikarske organizacije z rednim in temeljitim čiščenjem kurilnih in dimnih naprav skrbijo za požarno varnost.

Delovne in druge organizacije sprejmejo požarne pravilnike, z njimi seznanijo vse zaposlene in skrbijo za njihovo izvajanje v praksi.

In zaključek?

Če bomo popravili našete naloge, bomo na dobri poti uresničevanja zakonskih določil novega zakona o varstvu pred požarom.

Požarni inšpektor:
SLAVKO KAVCIC

Gasilsko društvo Dobračeva je zgradilo nov požarni bazen

Samoupravna kronika

13. 7. 1976 — 3. redna seja komisije za ugotavljanje kršitev delovnih obveznosti

V postopku za ugotovitev domnevnih kršitev delovnih obveznosti so bili izrečeni naslednji ukrepi:

dva opomina zaradi vinjenosti na delu,

javni opomin je bil izrečen Andreju Grošlju zaradi predčasne zapustitve delovnega mesta in nedisciplin,

Stefanu Novaku, Stefanu Tušku in Pavlu Šubicu je bil izrečen ukrep prenehanja lastnosti delavca v združenem delu. Vsem trem delavcem je že bil izrečen ukrep prenehanja lastnosti delavca v združenem delu, pogojno za dobo enega leta, delavci pa so v tem obdobju ponovno kršili delovno obveznost.

(Stefan Tušek in Pavel Šubic sta vložila ugovor na odločbo komisije na delavski

svet TOZD proizvodnja. Delavski svet bo o ugovoru dokončno sklepal 30. 8. 1976.

Ivanu Kuncu je bil zaradi neupravičenega izostanka z dela in predčasno izrečenega ukrepa, izrečen ukrep prenehanja lastnosti delavca v združenem delu, pogojno za dobo šestih mesecev.

Komisija je sprejela še dva sklepa o ustavitvi postopka. Sklepa sta bila sprejeta na podlagi predloga psihologinje in samovoljnega prenehanja dela delavca.

razgovor za urednikovo mizo – razgovor za ure

na temo Problemi krajevne skupnosti v luči delovnih organizacij in kolegija žirovskih direktorjev

V razgovoru so sodelovali naslednji direktorji: Tone Oblak – Etiketa, Martin Kopač – Alpina, Dušan Podobnik – Mizarsko podjetje, Anton Beovič – Kladivar, Janko Poljanšek – Poliks, Igor Pivk – Komunalno podjetje Remont, Viktor Maček – KGZ Sora in Slobodan Poljanek – Osnovna šola Padlih prvoborcev, Ziri.

Razgovor sta vodila Vladimir Pivk in Nejko Podobnik, stenografske zapiske je pripravila Anuška Kavčič.

1. vprašanje:

V Zireh se sestaja kolegij direktorjev. Kaj je to in kakšna je njegova vloga in namen? Kaj kot direktor Etikete pričakujete od tega?

Tone Oblak

Treba je povedati, da kolegij direktorjev ni kakšna samoupravna ali odločujoča organ, temveč le način razpravljanja, usklajevanja in dogovarjanja med delovnimi in drugimi organizacijami znotraj krajevne skupnosti. Kolegij direktorjev je bil ustanovljen že pred leti, vendar je počasi vse to zamrlo. Letos pa smo ga ponovno oživili in sedaj se redno sestaja vsak mesec.

Kolegij se je začel ponovno sestajati na predlog krajevne skupnosti in nekaterih direktorjev, za usklajevanje gospodarskih in drugih vprašanj, ki jih tako uspešneje rešujemo.

To je bilo tudi vodilo, da je ponovno zaživel kolegij direktorjev, katerega vsak mesec skliče druga delovna organizacija. Dosedaj je bilo že nekaj sej in prvi uspehi so se že pokazali.

Načeta so bila nekatera gospodarska vprašanja v kraju: zazidalni načrt, nadaljnji razvoj industrije, kadrovska vprašanja, dogajanje okrog samoupravnih sporazumov s strani krajevne skupnosti, v okviru občine in republike.

Delovne organizacije se dogovarjajo tako, da se pokaže celotna slika v kraju na posameznih področjih. Tako so tudi rešitve lahko bolj smotrne.

Seveda ne gre le za gospodarske probleme, temveč tudi za druga vprašanja, kot so komunala, šolstvo, otroško varstvo itd.

Usklajevanje je tako možno tudi v širšem pogledu. Splošno mišljenje je, da je ta oblika dogovarjanja dobra in da se bodo naslednje leto pokazali še večji rezultati.

Nejko Podobnik

Kako pa vi, direktorji, ocenjujete to delo, gledano s strani delovne organizacije ali krajevne skupnosti?

Tone Oblak

Ce gledamo s strani krajevne skupnosti ali s strani delovne organizacije, vemo, da v sedanjem načinu življenja en sam nič ne pomeni. Le skupnost je tista, ki lahko nekaj doseže in naredi. Zdi se mi, da se na takih sestankih dobi in izmenja dosti idej in dosti mišljenj, kar se lahko koristno uporabi. Razprava pa lahko da določene zaključke, ki koristijo tako delovnim organizacijam kot kraju.

2. vprašanje:

Kot direktor največje delovne organizacije v Zireh ste nedvomno razmišljali o vlogi Alpine v našem kraju za nadaljnji razvoj. Kaj menite?

Martin Kopač

Glede na to, da predstavlja v celotnem žirovskem gospodarstvu Alpina največji del, menim, da je logično sklepati, da bi tudi vpliv moral biti največji.

V odnosu do krajevne skupnosti si predstavljam, da bi moral delovati en dejavnik, in to v tem smislu, da Alpina da veliko skupnosti in da krajevna skupnost v drugačni obliki to tudi vrne. Sodelovanje je možno edino na tak način. V zadnjih desetletjih so delavci Alpine le nekaj dajali za krajevno skupnost, zato od nje tudi upravičeno nekaj pričakujejo.

Opazamo, da se v zadnjih letih aktivnost krajevne skupnosti zelo razširja in upamo lahko, da gredo stvari na boljše.

S strani kolektiva Alpine ne bo vprašanja, če bo treba kaj prispevati za krajevno skupnost. Ob taki pripravljenosti delavcev Alpine in drugih je važno le, da delavci nekaj imamo od tega.

3. vprašanje:

Kladivar se ukvarja z zelo perspektivno dejavnostjo. Kakšni so vaši načrti in možnosti, kar zadeva delovno organizacijo in kako naj bi to vplivalo na kraj?

Anton Beovič

Tovarna Kladivar Ziri proizvaja elemente za avtomatizacijo. Glede na razvoj tehnike v svetu lahko res rečemo, da ima taka proizvodnja dobro perspektivo. Usmerili smo se predvsem v izdelavo hidravličnih ter pnevmatičnih elementov, opreme in naprav ter vibrotransporterjev. Uspešni smo pridobili kupce širom Jugoslavije in pri nekaterih elementih, glede na dosedanje analize, pokrivalo 80 % potrebe domačega tržišča, ki je bilo precej praktično vezano na uvoz. Precejšen del proizvodnje pa tudi izvažamo na zahodno tržišče. Priznati moramo, da pri tako zahtevni proizvodnji pride velikokrat do spodrsilajev, vendar računamo, da bomo z investicijo, ki je v teku, pridobili prepotrebne osnovne pogoje za še uspešnejšo rast. To so predvsem delovni prostori in sodobna strojna oprema.

V širšem smislu pa proizvodni program sam po sebi določa tudi velikost delovne organizacije, njeno mesto na tržišču, potrebno kadrovske strukturo, stopnjo opremljenosti in avtomatizacije.

Proizvodni program določa tudi oblike, oblike in velikost Kladivarja.

— tak proizvodni program je primeren za majhna ali manjša podjetja. Kladivar predvideva najprimernejšo velikost z ozirom na število zaposlenih od 150 do 200 ljudi v končni perspektivi.

— proizvodni program zahteva močno koncentracijo kvalificirane delovne sile, predvsem moške, in aktivne strokovne službe, zlasti tehnične, ki so sposobne zasledovati gibanje in razvoj tehnologije in tehnične znanosti v svetu.

— z ozirom na specialnost in poudarek na strokovnosti in delovnih izkušnjah je treba k čimmanjši fluktuaciji delavcev.

V Zireh so za to ugodni pogoji za razvoj in kvaliteten rast Kladivarja z opisanim proizvodnim programom, poleg tega pa se organsko vključujemo v celotno industrijsko dejavnost v Zireh in jo dopolnjujemo.

4. vprašanje:

Ste direktor Mizarskega podjetja in hkrati predsednik sveta za gospodarstvo pri krajevni skupnosti. V čem vidite skupne stične točke med posameznimi delovnimi organizacijami in krajevno skupnostjo ter občino?

Dušan Podobnik

Mislim, da smo med delovnimi organizacijami v Zireh že dosegli skupni jezik kar zadeva potrebe krajevne skupnosti. To se je pokazalo v glavnem pri financiranju potreb krajevne skupnosti. Tako se je v Zireh že precej naredilo. Z zbiranjem sredstev v gospodarskih organizacijah smo ustvarili kapital, da se lahko dogovarjamo z občinsko skupščino. Občina je tako tudi že pomagala pri raznih delih.

Nejko Podobnik

Kakšna naj bi bila vloga krajevne skupnosti glede na gospodarstvo. Kaj bi lahko Mizarsko podjetje v okviru KS naredilo?

Dušan Podobnik

Kar zadeva našo delovno organizacijo oziroma dela, ki se pojavljajo na območju KS Ziri, gledamo, da to dobimo, seveda po konkurenčnih cenah in da prevzamemo čimveč del, ki smo jih sposobni izvršiti. Prav gotovo s svojim delom prispevamo tudi svoj delež krajevni skupnosti.

V glavnem je bilo na našem področju precej primerov, da smo poslovno sodelovali. Če je bilo le možno, smo sodelovali z domačo delovno organizacijo. Če pa povezovanje med domačimi delovnimi organizacijami ni možno, sodelujemo z drugimi.

5. vprašanje:

V družbeno ekonomskih planih je poudarjena vloga obrti. Kaj vi menite o tem? Kako se bo v to vključil Poliks in kakšna je možnost povezave obrti z industrijo?

Janko Poljanšek

V zadnjem času se razmere, kar zadeva male organizacije, izboljšuje. Gospodarska zbornica je sprejela tudi re-

solucijo o podpori malega gospodarstva. Pri nas smo nekatere dejavnosti občasno zanemarjali. Npr. kmetijstvo mislim, da je taka veja gospodarstva, ki jo nikjer ne bi smeli zanemarjati. V celotnem gospodarskem sistemu nobena stvar ne sme izpasti, če hočemo, da se bo gospodarstvo skladno razvijalo. Če hočemo imeti obrt, je moramo tudi podpirati. Če ne bomo imeli ne moralne, niti materialne podpore, tudi obrti ne bomo mogli razvijati. S strani krajevne skupnosti je še kar precej razumevanja. Imeli smo že precej težav, ki pa smo jih s podporo drugih lahko premagali.

Med industrijo in terciarnimi dejavnostmi je zelo trdna povezava. Npr. pri izvozu oz. tam, kjer gre za manjše količine izdelkov ali polizdelkov, ki bi se večji delovni organizaciji ne splačalo proizvajati in je proizvodnja predraga, so manjše obrtne delovne organizacije zmožne stvari hitro in uspešno rešiti. Tu pa nastane tista povezava. Tako delamo veliko v kooperaciji z Alpino pri dopolnjevanju asortimana izdelkov in zgornjih delov. Sodelujemo pa tudi z delovnimi organizacijami izven našega kraja.

Poliks se v bodoče namerava še bolj usmeriti v lahko obutev in dopolniti asortiman svojih izdelkov, in s tem doseči tudi boljši položaj naših delavcev.

Nejko Podobnik

Kako bi morala na to reagirati industrija?

Janko Poljanšek

Industrija bi morala bolj pomagati razvijati obrtno dejavnost in je smotno, da velike delovne organizacije pomagajo majhnim, saj se industriji ne bi splačalo preusmerjati proizvodnje, ker ji manjša delovna organizacija v tem primeru lahko priskoči na pomoč.

Nejko Podobnik

Nekatere vaše dejavnosti so bile uslužnostnega značaja. Ali je možno, da se o teh stvarih še lahko pogovarjamo?

Janko Poljanšek

Nekatere dejavnosti nekdanjega obrtnega centra smo obdržali, nimamo pa več mizarstva in še nekaterih drugih. Registrirani imamo le nekatere manjše dejavnosti, ki se mizarstvem podjetju ne splačajo. S tem pa krpmo luknje v proizvodnji drugih delovnih organizacij.

6. vprašanje:

Vaša delovna organizacija se ukvarja tudi s komunalnimi storitvami. V tem okviru so bili v Zireh mnogi problemi. Kaj menite ob reorganizaciji te dejavnosti v kraju, kakšne povezave pričakujete za uspešno delo od kolegija direktorjev?

dnikovo mizo — razgovor za urednikovo mizo

Igor Pivk

S komunalnimi storitvami in s komunalno dejavnostjo se je naša delovna organizacija začela ukvarjati s 1. julijem letos. Prevzela je tudi nekatere dejavnosti krajevne skupnosti. Delo je ostalo isto, samo da smo se preimenovali v Komunalno podjetje Remont Ziri. Način dela se torej ni spremenil, moderniziral se je edino odvoz smeti.

Začeli smo tudi z delom na vodovodu. Delamo na tem, da se bo pri Brodniku naredil rezervni pretok oziroma rezervoar. S tem se bo rešil problem večnega pomanjkanja vode v poletnih mesecih. Pri Brodniku delamo tudi raziskave, koliko je vode in po prvih podatkih so rezultati zelo zadovoljivi (8–9 litrov na sekundo ob največji suši).

Kar zadeva povezovanje, menim, da je zelo smotno, da delovne organizacije v tako majhnem kraju pomagajo drug drugemu.

V naši delovni organizaciji so največji problem kadri. Smo namreč brez računovodje, dejavnosti pa se vedno bolj širijo. Konec leta bomo morali dati razna poročila o delu, stanju, kam smo porabili sredstva... Zato se bo kadrovski problem pri nas nujno moral rešiti. Združili smo že precej komunalnih dejavnosti, od vodovoda, odvoza smeti, ureditve kopalnice, popravila cest itd.

Problem je tudi v tem, da k nam ponavadi prihajajo tisti kadri, ki v drugih delovnih organizacijah niso uspeli. Potem pa ljudje govorijo »pri nas mu ni bilo do dela, je šel pa v Remont«.

Vendar tudi pri nas se bo enkrat s tem končalo, tisti, ki bodo problematični, jih bomo po kratkem postopku izključili.

Se to. V kolikor bomo rešili pretok pri Brodniku, bomo pristopili k montaži števcev, prej pa seveda moramo preskrbeti zadostno količino vode.

7. vprašanje:

Nedvomno je uspešnost delovnih organizacij odvisna zlasti od kadrov. Kaj bi se moralo spremeniti v Zireh, posebno za uvedbo usmerjenega izobraževanja?

Slobodan Poljanšek

O podobnih zadevah sem že govoril na Krajevni konferenci SZDL.

Najprej bi na kratko opisal sedanjo kadrovsko situacijo v Zireh. Vsi v organizacijah združenega dela »jamramo«, da ni ustreznih ljudi, da primanjkuje določenih profilov.

Ce pogledamo vse žirovske študente, ki so štipendirani od gospodarskih organizacij ali družbenega sklada, ugotovimo, da je teh štipendij ogromno, kar pomeni, da položaj v Zireh ne bi smel biti tako kritičen kot je sedaj.

Naj navedem nekaj podatkov o štipendistih:

Srednje šole

— gimnazija	23
— pedagoška gimnazija	17
— vzgojiteljska šola	6
— upravno administrativna	5

Tehnične srednje šole

— strojna	7
— čevlarska	11
— lesna	8
— elektro	4
— kemija	3
— kmetijska	1
— medicinska	5
— šola za laborante	1
— ekonomska srednja	9
— šola za oblikovanje	3
— gostinska srednja šola	2

Višje in visoke šole

— pedagoška akademija	2
— ekonomska fakulteta	12
— VEKS	7
— Visoka šola za org. dela	2
— Filozofska fakulteta	4
— elektro fakulteta	4
— FNT	3
— akademija likovnih umetnosti	1
— biotehnična fakulteta	3
— pravna fakulteta	2
— medicinska fakulteta	2
— strojna fakulteta	4
— Visoka šola za telesno kulturo	2

To so podatki iz lanskega šolskega leta, zajeti pa so samo tisti, ki prejema študentske štipendije na teh šolah, študentov je v samem kraju še precej več.

Vidimo torej, da imamo zelo pestro kadrovsko situacijo, da so zastopane vse smeri. Vendar ugotavljamo lahko, da se je doslej le zelo malo študentov vrnilo v Ziri. Mislim, da se bo kadrovska situacija v Zireh lahko precej izboljšala. Ugotavljamo, da so se ljudje odločali za šolanje v glavnem ne glede na potrebe gospodarstva, zato je tudi prišlo do usmerjenega izobraževanja.

V občinskem merilu je 70 % dijakov, ki se šolajo na družbenih smereh in 30 % dijakov, ki študirajo na tehničnih smereh. Moralo pa bi biti ravno narobe. Seveda nekoliko smo že zamudili pri usmerjanju mladih v določene poklice, vendar lahko izpopolnjeni samoupravni sporazumi o štipendiranju to še korenito spremenijo.

Za začetek je bil sporazum sicer dober in je zajel ogromno študentov in dijakov, vendar sedaj ta sporazum kriči po spremembah.

Tako pa ta sklad štipendira vse od kraja in lahko bi se zgodilo, da bomo nekateri ljudi imeli preveč, drugih pa sploh ne bo.

Mislim, da je ena naših prvih nalog, da tudi osnovna šola skupno s Skupnostjo za zaposlovanje Kranj veliko več pozornosti posveti usmerjenemu izobraževanju oziroma usmerjanju v poklice. Tudi delovne organizacije bodo morale biti v stalnem sodelovanju z osnovno šolo in da bomo poskušali že v os-

novni šoli usmerjati mlade v poklice, ki jih v kraju res potrebujemo.

S pametnim poklicnim usmerjanjem mislim, da se da vplivati, da se ljudje odločajo za poklice, ki jih iščejo. Sola bi morala za usmerjevanje v poklice zelo razviti svojo usmerjevalno službo, res stalno v stiku z delovnimi organizacijami in skupnostjo za zaposlovanje.

Zelo pomemben dejavnik, ki ogromno vpliva na kadrovsko zasedbo delovnih mest, pa je neugodna klima v nekaterih delovnih organizacijah in večno kritiziranje le-teh. Tako klimo ustvarjajo tudi zaposleni, ki s tem zelo slabo vplivajo na svoje otroke in ostale prebivalce. Za to seveda ni nobenih dokazov, vendar veliko stvari kaže na to, da je ta trditev točna.

Tako ugotavljamo žalostno dejstvo, da je veliko strokovnjakov Žirovcov, izven kraja, doma pa jih nimamo. Položaj se zadnje čase nekoliko izboljšuje.

Pa še tole. Če bomo hoteli imeti dobre delavce, bomo morali tudi šole, ki jih imamo v naši krajevni skupnosti, neprestano razvijati. Sem sodi na primer druga faza gradnje pri osnovni šoli. Ob dobrih materialnih pogojih, bomo lahko usposobili dobre delavce, strokovnjake, ki bodo uspešni v vseh poklicih.

Zato je nujno, da podaljšamo samoprispevek in da šolo čimprej dokončno zgradimo.

Druge bomo čez čas spet lahko ugotavljali, da nas je čas povozil in da učenci nimajo ustrezne podlage, da ne morejo slediti povečanim zahtevam. Posledica tega je manjša strokovna pripravljenost, ljudi, ki pridejo na delo.

Nejko Podobnik

Ko ste govorili o materialnih pogojih, kaj bi to pomenilo za Ziri. Ali to pomeni dodatna sredstva ali gre tu za kakšne druge vrste materialnih pogojev?

Slobodan Poljanšek

Tu gre jasno za dodatna sredstva. S prvo fazo smo že izčrpali samoprispevek, če pa bomo hoteli imeti kaj več, moramo samoprispevek podaljšati.

Idejni projekt za drugo fazo gradnje je že rešen in če bodo sredstva in druge možnosti, bomo lahko gradili.

Nejko Podobnik

Kako si predstavljate sodelovanje na relaciji delovna organizacija — šola?

Slobodan Poljanšek

V našem kolektivu se o tem še nismo toliko pogovarjali, da bi prišli do določenih zaključkov. To sodelovanje bi se vsekakor moralo okrepiti sedaj, ko uvažamo usmerjeno izobraževanje.

To je vsekakor ena od idej, ki jo bo treba uresničiti.

8. vprašanje:

Kmetijstvo je pomembna gospodarska in strateška dejavnost. Kako gledate s strani Kmetijske zadruge na probleme in njihovo reševanje, da bi dosegli predvidene cilje?

Viktor Maček

V kmetijstvu imamo velike načrte in ogromno nalog. To je dejavnost, ki je izredno kočljiva. Naj omenim prelomnico, ki smo jo v kmetijstvu doživeli po letu 1970.

Do takrat je bilo kmetijstvo v povojnem obdobju več ali manj le zaledje delovne sile in drugih materialnih sredstev za razvijajočo se industrijo.

Zaradi tega smo kmetijstvo in tercialne dejavnosti precej zanemarjali. Razvoj ni bil usklajen.

Npr. Zadrugi je bilo do leta 1961 strogo prepovedano kmetu prodati kosilnico. To je bilo napačno gledanje na kmetijstvo, ki se zato ni moglo razvijati sorazmerno z industrijo. No, prelomnica v razvoju kmetijstva leta 1970. je zadevo počasi izboljševala.

Začeli smo ugotavljati, kako pomembno je kmetijstvo za gospodarski razvoj, da morajo naši hribi ostati živi, ne glede na razvijajočo se industrijo. Po vseh podatkih in razgovorih s strokovnjaki FAO — mednarodne organizacije za prehrano — smo sposobni pridelati dovolj hrane za vse prebivalce Jugoslavije in jo celo veliko izvoziti.

Sprejeli smo zeleni plan. Računamo, da bi se z njegovo uresničitvijo uvrstili med dežele, ki so največje izvoznice živil v svetu.

Danes imamo vedno manj kmečkega prebivalstva, vedno več je starejših ljudi.

V srednjeročnem planu krajevne skupnosti smo zapisali, da moramo obdržati število kmečkega prebivalstva. Nekateri stvari smo tu že zamudili, predvsem prevelik odhod kmečkega prebivalstva v industrijo.

To stališče nam narekuje tudi splošni ljudski odpor, saj je med vojno prav kmetijska baza za prehrano in tudi kaj drugega.

Ce hočemo to doseči, pa moramo zagotoviti kmetu vsaj tak standard, kot ga ima povprečno kvalificiran delavec.

Tu ne smemo gledati tistih nekaj odstotkov kmetov, ki so si sami s svojim »gara-

skim« delom to znali ustvariti, ampak večino, ki tega še nimajo.

Veliko, kar smo dosegli je to, da smo začeli kmete kreditirati in jim s tem omogočili nabavo mehanizacije, obnovo stavb, gradnjo silosov, in druge stvari, ki omogočajo, da so se kmetje lahko bolj usmerili v tržno proizvodnjo. Dosegli smo tudi to, da so kmetje zdravstveno in pokojninsko zavarovani. Je pa še veliko ugodnosti in pravic (dopust, delovna doba, porodniški dopust), ki jih kmet ne uživa. Tudi to bo naša družba morala čimprej rešiti.

Zadeve se počasi izboljšujejo, nekateri rezultati so se že pokazali kot uspešni.

Tudi Kmetijska zadruga, je precej napravila in vložila več 100 milijonov sredstev.

Z novim zakonom o kmetijskih zemljiščih stremimo tudi za tem, da ne bo več razlik med tistimi, ki se ukvarjajo s kmetijstvom in tistimi, ki delajo v industriji.

Ogromne kmetijske površine se širijo na račun obdelovalne zemlje. Res je tudi les bogastvo, vendar se že deloma zamenjuje s plastičnimi izdelki, tako da nima več takega pomena, kot ga je imel nekdanj.

Vedeti pa moramo, da nam le zemlja daje hrano, to pa bomo bolj potrebovali kot les.

Viktor Maček

Tu je problem še urbanizacija, kjer krajevna skupnost nima toliko moči kot jo ima kmetijska-zemljiška skupnost na območju občine.

Ta štiti interese kmetijstva, da se preveč zemljišč ne uniči z gradnjami itd.

V Zireh smo najboljšo zemljo zazidali in tu se kaže slabo delo kmetijske skupnosti.

To pa se nam lahko prav krepko maščuje in to v kratkem času.

Gradili smo tovarno

Odposlancu Glavne direkcije usnjrske industrije LRS Jelku A. Rantu ni bilo prijetno, ko se je pozimi 1946/47 v snežnem meteu peljal s sanmi iz Skofje Loke v Ziri. Pa kaj, ko potovanja ni smel odložiti in čakati na boljši prevoz. Pot ga je vodila v »Čevljarno Ziri«, da bi vodstvu sporočil važno novico: Ministrstvo industrije in rudarstva LRS pripravlja ob sodelovanju zgoraj omenjene Glavne direkcije investicijski plan panoge 125 za leto 1947. Kot kandidat za izgradnjo tovarniškega objekta prihaja v poštev tudi žirovska čevljarna, če bo v dveh dneh dostavila v Ljubljano kratak investicijski elaborat in idejni načrt predlaganega objekta.

»Ne, ni napake, samo dva dneva sta vam na razpolago«, je še napol premražen hitel pojasnjevali tov. Rant. Takrat je bil tempo dela in značaj osebnih zadolžitvev precej drugačen kakor je danes.

Lotil sem se idejnega načrta. Kupi papirja, razna literatura, skice, risbe, skleda črne kave, dve noči in en dan »non stopa« — pa je bilo gotovo. Pa menda ne preslabo, taka poročila so prispela iz Ljubljane.

Nastopila je doba napetega pričakovanja, pomešanega z občutki odgovornosti za nadaljnji razvoj podjetja in Zirov. V nestrpnosti smo hodili na direkcijo v Ljubljano, ker smo zvedeli, da se bo gradila samo ena tovarna čevljev in da obstajajo razne lokacijske variante (Kranj, Tržič, Maribor idr.). Verjemite mi, da nam takrat ni bilo lahko, saj smo delali v sedmih majhnih predvojni delavnicah, planske zadolžitve pa so se še kar naprej povečevale. Edini izhod je bil v skupni večji strehi.

Lahko si predstavljate kakšno veselje je zavladalo v kolektivu, ko nam je bilo v začetku aprila 1947 sporočeno, da se bo v okviru republiškega plana zgradilo v Zireh tovarniško poslopje, s sledečimi planskimi elementi:

Investitor: Tovarna športnih čevljev Ziri

Kapaciteta: 600 parov težjih športnih čevljev v osmih urah po polmehaniziranem postopku

Veličina objekta: 2.800 m²

Investicijska vsota: Din 16.000.000.—

tivnem zavodu v Ljubljani. Z naročili so bili namreč preobloženi in so nas hoteli odložiti do jeseni. Kaj pa sedaj? Za tri tedne sem se preselil v Ljubljano in pod okriljem odgovornega projektanta ing. arh. Dušana Blagane pripravil izvedbeni načrt, statiko pa je prevzel ing. Mar-

vodnih zmogljivosti. Tak član se je kazal tudi pri naši gradnji, saj smo za vse priprave (lokacija, pridobitev zemljišča, preiskava tal, projektiranje, izdaja gradbenega dovoljenja, organizacija gradbišča in zakoličenje) potrebo-

vali samo dober mesec, za samo gradnjo treh objektov pa pri takratni mehanizaciji le borih 14 mesecev. Ne bi bilo slabo, če bi se taka ekspektivnost vrnila med naše ljudi!

Jože GANTAR

Kadrovske novice

V zadnjem mesecu je bilo precej kadrovskih sprememb. Z delom je prenehalo nekaj več delavcev kot v drugih obdobjih, prišlo pa je tudi precej novih delavcev. V obratu v Zireh so nastopili delo naslednji: Bojan Končan, KV prodajalec v skladišču materiala, Metka Remic, Irma Kunc, Marija Kogovšek, Marija Kacin, Ana Lazar, Milka Demšar, Nevenka Vehar, Tezija Kavčič, kvalificirane šivalke obutve in Bernarda Pivk, NK delavka v oddelku šivalnice, Roman Zust in Bogdan Albreht, orodjarja v orodjarni plastike, Zvonko Prosen, avtomehanik v avtoprometu, Miha Govekar, eko. namski tehnik v prodajni službi, ter pripravnik Stanislav Stanonik in Irma Frelj.

V obratu Gorenja vas sta nastopili delo Francka Košir, kvalificirana šivalka obutve in Ivana Nagode, NK delavka. Tudi v obratu na Colu se je število zaposlenih povečalo za dve kvalificirani šivalki: Marijo Šemrl in Majdo Sajevec.

V prodajni mreži so zaposlili nekaj več novih delavcev in delavk. Nekaj zaradi novih potreb ali zaradi odhoda delavca, nekaj pa tudi zaradi nadomeščanja v času rodniških dopustov. Nastopili so: Anka Lazarevič, Dubrovnik, Nevena Olič, Vinkovci, Krunoslav Hirjanič, Koprivnica, Elizabeta Hrovat, Celje, Just Mesojedec, Novo mesto, Refika Džoferović, Bihač, Dušan-ka Čakalo, Sisak in Marija Kurelić, Rijeka.

Iz delovnega razmerja pa so izstopili: Ciril Erzenožnik, skladišče materiala, Rozika Prevodnik, tehnična služba, Marjan Vehar odd. plastike, Cveto Gruden, prikrojevalnica, Ana Vehar (1614), šivalnica, Stefan Eovak, odd. plastike, Matija Jurca, orodjar na plastike. V obratu Gore-

nja vas so v tem obdobju prenehali naslednji delavci: Majda Frelj, Marko Miklavčič, Janez Šubic Milka Sturm, Marija Mur, Tilka Oblak, Anton Miklavčič. Na Colu ni bilo primera prenehanja dela, v prodajni mreži pa je prenehal z delom Vujnić Duško, na podlagi odločbe za določen čas. A. F.

Poročili so se:

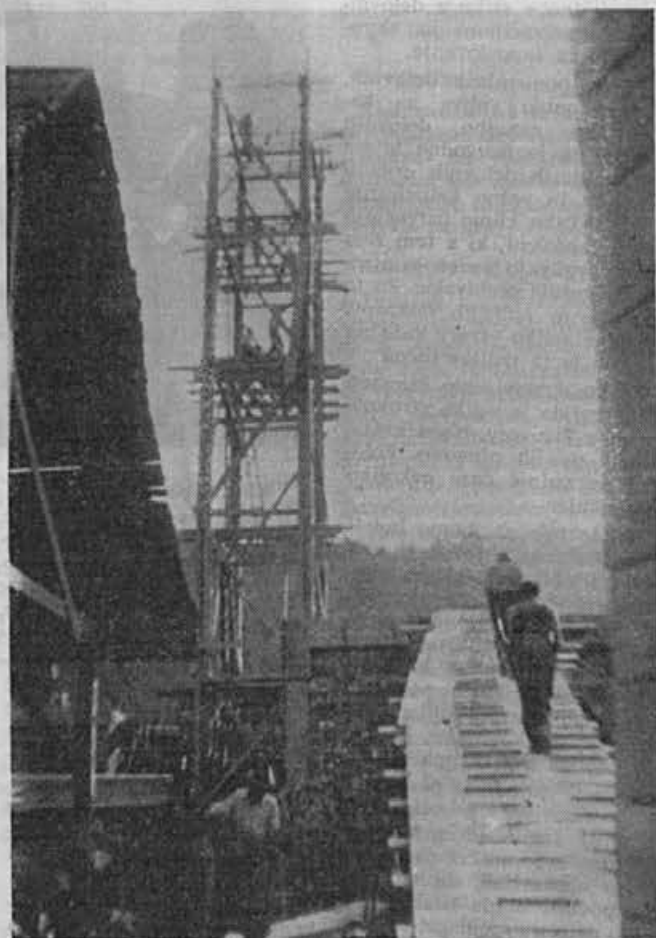
Marinka Kolenc, Marija Eržen, Judita Sinkovec iz obrata Ziri. Marija Stefančič, Slavica Černigoj, obrat Col ter Martina Belšak iz Celja in Slavica Ignjatović iz Banja Luke.

Na novi življenjski poti vse najboljše!

Mariji Mur iz obrata Gorenja vas želimo ob odhodu v pokoj čimboljše zdravje in dobro počutje!

Nepričakovano je odšel iz vrst naših upokojencev ANTON KAVCIC, Podgora 26. Na zadnji poti smo ga pospremili 15. avgusta 1976 na pokopališče v Staro Oselico.

Pogled na gradbišče nove tovarne pred 28 leti

Projektant: Projektivni zavod LRS v Ljubljani

Izvajalec: SGP Projekt Kranj

Gradbeni odbor pod vodstvom preudarnega direktorja Vinka Govekarja in podjetnega tehničnega vodje Ignaca Nagliča, se je z nemo lotil priprav za gradnjo. Iskali smo najprimernejše mesto za postavitev tovarne. Gledali smo na ozemlju sedanjega »Umaga«, pregledali smo parcele, kjer stojijo danes »Dražgoše«, oči smo obračali tudi proti Dobračevi. K odobritvi obstoječe lokacije je prispevala težnja, da naj se industrija gradi pod stanovanjskim naseljem, poleg tega pa je »Čevljarna« že v prejšnjih letih nabavila precej gradbenega materiala (gramoz, opeka) in ga zložila na sosednji parceli.

Gradbeno parcelo je odstopil Ivan Luznar iz Stare vasi, v zamenjavo pa je prejel obdelovalno površino na Dobračevi.

Pri »Projektu« v Kranju so nam obljubili, da bodo z gradnjo pričeli takoj, ko bomo prejeli potrebna soglasja, zataknilo pa se je pri Projek-

jan Ferjan. Tehnološko kontrolo projekta je izvršila komisija Glavne direkcije, v kateri so bili tudi vsi tehnični direktorji slovenskih tovarn obutve. Gradbeno-tehnično revizijo projektantskega elaborata je opravilo Ministrstvo za gradnjo, ki je izdalo tudi gradbeno dovoljenje.

Koncem aprila je »Projekt« pričel z organizacijo gradbišča, v začetku maja pa smo zasadili prve lopate. Pa ne samo gradbinci, tudi čevljarji so neutrudno pomagali z udarniškim delom. Šef gradbišča Hlebec Tine in delovodja Franc Miklavčič sta bila kos svoji nalogi, pa tudi investitor je sodeloval pri izvajanju obrtniških del in pri nabavi materiala, ki ga je bilo teže dobiti. Gradnja je dobro napredovala in 15. avgusta 1948 je bil svečano predan na uporabo ne samo glavni objekt, temveč tudi pomožno skladišče z mehanično delavnico in vratarnica.

Naj na koncu še spomnim bralce na izredno delovno vnemo, ki se je v tistih letih odražala pri obnovi dežele in pri ustvarjanju novih proiz-

Zakoličena proizvodno-skladiščna hala je že začela dobivati podobo

alpina

30

let tovarne obutve žiri

Na pragu novega šolskega leta

Kako bolje organizirati vzgojo in izobraževanje v Zireh

Ob skorajšnjem pričetku novega šolskega leta 1976/77, se pripravljamo toliko sprememb in novosti, da kar ne vem, kje bi pričel.

Pomudimo se najprej pri organizaciji pouka:

Zal še vedno nimamo zasedenih vseh delovnih mest, ki so se izpraznila bodisi zaradi odhoda nekaterih ljudi, ali pa zaradi novih delovnih mest, ki so zaradi novogradnje vrtca in telovadnice potrebna. Trenutno so nam potrebni naslednji kadri: predmetni učitelj za angleški jezik, dva razredna učitelja za pouk v 2. razredu, predmetni učitelj za glasbeni pouk, vzgojiteljica, medicinska sestra za oddelke jasli in učitelj za oddelke podaljšanega bivanja.

Računamo, da bomo dobili za vsa delovna mesta, vprašanje je le, kje bomo dobili učitelja angleškega jezika. Kljub družinskemu stanovanju, ki je na razpolago, doslej še nimamo prijave!

ORGANIZACIJA VRTCA

Z novim vrtecem, ki bo sprejel malčke že v septembru, bo naša krajevna skupnost nedvomno veliko pridobila. Poglejmo, kako bo organizirano delo v novem vrtec. Delovalo bo šest oddelkov po naslednjih storilnih skupinah:

1. Oddelke jasli — starost 6 do 24 mesecev — kapaciteta 16 dojenčkov. Zaposlena bo otroška negovalka.
2. Oddelke s starostjo 2—3 let — kapaciteta 16 otrok — vzgojiteljica ali otroška negovalka.
3. Oddelke s starostjo 3—4 let — kapaciteta 21 otrok — vzgojiteljica.
4. Oddelke s starostjo 4—5 let — kapaciteta 26 otrok — vzgojiteljica.
5. Oddelke s starostjo 5—7 let — kapaciteta 31 otrok — vzgojiteljica.

Ker bo v vzgojno varstvenem zavodu 6 oddelkov, bosta dve standardni skupini tam, kjer bo največ potreb. Poleg tega bodo v novem vrtec zaposlene še tri varuhinje otrok, ki imajo predvsem nalogo dežurstva pri prehrani otrok, vodenje na sprehod in podobno.

Pričakujemo 100 % vpis, saj bo vrtec lahko maksimalno sprejel od 126—141 otrok dnevno. Letos bi predvsem radi dosegli večjo stalnost gojencev VVZ. Pozivamo starše, da poskrbijo, da bi bil obisk otrok čim bolj reden. Čeprav delajo starši na izmene, želim, da bi dajali otroke v vrtec vse delovne dni v mesecu. Menim, da ni potrebno posebej poudarjati pomembnost vzgoje, ki jo omogoča VVZ, da se otroci znajo ustvarjalno vključiti v

družbo sovrstnikov kar nedvomno vpliva na samostojnost in samozavest najmlajših. Prav zaradi tega upamo, da bo obisk čim bolj reden. Septembra nameravamo sklicati skupni roditeljski sestanek vseh staršev, da se bomo pogovarjali in dogovarjali o rednosti obiska otroka v vrtec.

Z novim VVZ bomo poskušali uvesti tudi novosti, to je popoldansko varstvo. Če se bo pokazal interes staršev, bomo ustanovili popoldanski oddelke, ki bo odprt od 14. do 20. ure. Vzgojna dejavnost ne bo toliko poudarjena, oddelke bo delal bolj v smislu varstva otrok. Upajmo, da bodo starši izkoristili tudi te možnosti.

IN KAKŠNA BO CENA V VRTCU

Na koncu še o ceni, tej večno spodtakljivi temi, ki nas vse najbolj prizadene. Dosedanja cena v VVZ je v primerjavi z drugimi tovrstnimi ustanovami v republiki izredno nizka. Doslej cene nismo bistveno poveževali, katji pogoji bivanja v dosedanjem VVZ so bili slabi. Ze doslej pa smo ugotavljali, da v našem VVZ ne veljajo ekonomske cene.

Sedaj stoji nova stavba, katere režijska bo neprimerno večja od dosedanje in je jasno, da bomo primorani dvigniti tudi ceno, če bomo hoteli uspešno poslovati.

V tem trenutku je težko reči, kolikšna bo cena uslug novega VVZ, verjetno pa bo takole:

Za začetek bomo ceno dvignili le malenkostno, po nekaj mesecih pa bomo izračunali stroške in takrat določili ceno, ki bi morala držati dalj časa. Želimo, da se starši ne ustrašite vpisa zaradi cene. Težili bomo za tem, da ta ne bo pretirana, torej le na me-

ji ekonomskega poslovanja. Sedaj, ko smo dobili sodobno stavbo, se bomo prizadevali, da bo tudi delo v vrtec res v redu. Za to pa so potrebni tudi primerni ljudje. Kaj bi sicer pridobili, če bi v moderni stavbi slabo vzgajali naše najmlajše. Prepričani smo, da se bodo vsi zaposleni z veliko večjim veseljem vključili v delo, saj bo nov vrtec omočil boljše delo.

Se to. Dosedaj so zaposleni v VVZ delali res v nemogočih pogojih, pa so bili kljub temu uspešni, boljše razmere pa bodo prav gotovo k temu še pripomogle.

VLOGA SVETA STARŠEV

Da bi bilo sodelovanje med starši in vzgojnimi osebami še večje, bomo ustanovili tudi nov organ, svet staršev VVZ, ki ga bodo sestavljali izvoljeni delegati. Na sejah, ki bi bile po potrebi, najmanj pa enkrat mesečno, bo svet staršev VVZ skupno z vodstvom in vzgojnimi osebami tekočih vprašanjih.

V novi stavbi bo odslej delovala tudi mala šola, saj so igralnice zasnovane tako, da se dve lahko združita v eno. Mala šola bo celoletna — enkrat do dvakrat tedensko.

NASI OTROCI BODO LAHKO JEDLI V SOLI

Tu bo tudi najmodernejša kuhinja tako za VVZ kot za šolo, ki bo imela zmogljivost tudi do 700 obrokov dnevno, saj je načrtovana že za bodočo celodnevno šolo.

Za začetek smo na novo zaposlili le KV kuharja. Če bo odziv za kosila v šoli velik, pa bomo kasneje zaposlili še nove delavce. Upamo, da se bodo vsi starši, katerih otroci nimajo urejene prehrane doma, odločili, da otroci kosijo v šoli.

Po anketi, ki smo jo izvedli junija, želi v šoli kositi 120 učencev od skupno 720.

Za začetek dokaj skromno, če pa bo prehrana kakovostna, se bo to število nedvomno povečalo.

PRI POUKU NA OSEMLETKI TUDI NEKAJ NOVOSTI

Pouk bo potekal po doslej ustaljenem načinu — nižji razredi po en oddelke dopoldne, po dva popoldne, vsi višji razredi pa dopoldne. Novost je ta, da bodo letos štirje četrti razredi. En oddelke bo pričel s poukom ob 7. uri, drugi ob 10.30, dva pa ob 13.15.

Tudi letos bo deloval oddelke podaljšanega bivanja. Želimo, da bi starši izkoristili to možnost, saj ne bo moč upoštevati vseh želja po obisku dopoldanskega pouka.

TELOVADNICA BO — DOLGOVI TUDI

Z novim šolskim letom — predvidoma v septembru — dokončana še ena velika pridobitev za Ziri — pridobitev, ki je v slabem letu in pol — če se izrazim v prisposobi — zrastle iz žuljev vseh Zirovcev in ki naj bi bila simbol enotnosti in lepše bodočnosti Zirovcev, predvsem na področju družbenega standarda — nova telovadnica. Prepotreben objekt, ki ga je bilo nujno zgraditi in s katerim se je odlašalo že od osvoboditve dalje.

Kaj telovadnica pomeni za Ziri — tako za šolsko telesno vzgojo, kakor za rekreacijo krajanov, menim da ni potrebno posebej poudarjati. V tem trenutku je najvažnejše le-to, da že »skoraj stoji«, kljub temu, da so gradnja spremljale izredne težave.

Kar 54 % sredstev pomenijo pridobljeni krediti. Le ob popolnem razumevanju vseh

OZD v Zireh nam je uspelo objekt postaviti, večkrat pa nam je zaradi pomanjkanja finančnih sredstev že grozila ustavitev gradnje. Videti je, da »barka srečno prihaja v pristanišče«, vsekakor pa obveznosti ostajajo, naj bo 300 starih milijonov predita do konca samoprispevka, t. j. do 31. 12. 1977 potrebno vrniti. Zato je zlasti v tem trenutku izredno važno, da vse OZD v Zireh redno nakazujejo samoprispevek. Kreditirani smo iz naslednjih virov:

- 2.310.000,00 — SGP Tehnik Škofja Loka
- 1.000.000,00 — Telesno-kulturna skupnost SRS
- 790.831,00 — Izobraževalna skupnost Šk. Loka
- Skupaj 4.100.831,00

Od navedene vsote kreditov pa smo SGP Tehniku že vrnili 1.150.000,00 din.

4. avgusta 1976 je bila v osnovni šoli seja vseh direktorjev podjetij v Zireh, predsednikov delavskih svetov in računovodij, razpravljali pa smo o rednem dotoku sredstev samoprispevka. Vsi predstavniki OZD so zajamčili reden dotok samoprispevka.

Potrebno je tudi poudariti, da so dosedanje obveznosti poravnale vse delovne organizacije v Zireh.

Prav tako pa je bil tudi sprejet sklep, da se v primeru izpada samoprispevka, zopet sestanemo predstavniki vseh OZD in zagotovimo dodatne finančne vire, s katerimi bi vrnili najete kredite.

Obe stavbi bosta funkcionalno delovali že v septembru, uradno pa jih bomo odprli 23. oktobra 1976 — ob krajevnem prazniku.

DRUGA FAZA CAKA

Z dograditvijo končujemo I. fazo gradnje. Pred nami pa je druga faza, s katero bodo pogoji in kakovost pouka bistveno drugačni.

Naj omenimo samo dve od številnih prednosti, ki bi jih pridobili:

- vsi razredi bodo imeli dopoldanski pouk
- pouk bo v modernih kabinetih z vgrajenimi responderji, laboratoriji, avdiofonskimi pripomočki, avdiovizualnimi sredstvi in drugimi sredstvi, ki jih zahteva moderno izobraževanje.

VSE BOMO DOSEGLI V SLOGI

Ob koncu naj pobaram vse tiste krajanke, ki še vedno ne verjamejo v moč združevanja sredstev za krajevne potrebe. Takih je prav gotovo malo, takih bo prav gotovo malo tudi ob skorajšnjem glasovanju za podaljšek samoprispevka. Kdor še dvomi v uspešnost takih in podobnih akcij, naj si vzame čas za večerni sprehod ob okolici šole. Če ljubi svoj domači kraj, se bo naši skupni akciji v bodoče prav gotovo pridružil.

Slobodan POLJANSEK

Prostori novega vrtca že čakajo naše malčke

Jožeta Kogovška, magistra veterine sva našla, za navadne smrtnike, res v nenavadnem okolju: na kliniki za kopitarje, oddelek za kirurgijo in očesne bolezni.

Naš rojak, rojen 1942. v Izgorjah pri Zireh, se je po končani nižji gimnaziji bolj zaradi štipendije kot zaradi resničnega veselja odločil za srednjo kmetijsko šolo v Mariboru.

»Tu pa sem stroko bolj spoznal in moja nadaljna pot je bila kmalu začrtana. Tudi moja diplomska naloga na srednji šoli je bila s področja veterine, tako da je bilo samo po sebi umevno, da sem se leta 1961 vpisal na biotehniško fakulteto — veterinarski oddelek — in leta 1966 diplomiral.«

Leta 1968 je bil zaposlen najprej na Veterinarski postaji Laško kot terenski veterinar, od leta 1970 do 1972 je bil učitelj strokovnih predmetov na šoli za živinorejsko - veterinarske tehnike, na Kliniki za kopitarje, veterinarskega od-

delka biotehniške fakultete pa je zaposlen od 1972 dalje.

Leta 1973 se je vpisal na III. stopnjo s področja veterinarske kirurgije in oftalmologije. Letos marca je postal magister.

Kako pa načrti?

»Veseli me tako pedagoško, kakor znanstveno delo. Pri nas imamo tudi precej terenskega dela, ki je povezano z delom na fakulteti. Nameravam se specializirati na področju kirurgije kostnih zlomov, začel pa sem pripravljati tudi doktorat znanosti. Poseben problem je to, da poizkusi na živalih stanejo več milijonov, brez tega pa je nemogoče pripraviti disertacijo. Tu in tam nameravam še napisati kakšen članek za Kmečki glas, Moj mali svet ali radio. Tu sem že večkrat sodeloval in sodim, da se našim kmetom izplača včasih kaj prebrati. Posebno še sedaj, ko že govorimo o takim imenovanem usmerjenih kmetijah.

Mislím, da je tudi na žirovskem področju možno nekaj napraviti v smeri specializacije.

Prav gotovo pa je potrebno, da se kmetijci tudi primerno usposobijo. Prav vsakemu kmetu bi prav prišla nižja kmetijska šola, ali pa kakšno

predavanje. Mislím, da bi tu lahko sodelovala tudi naša fakulteta.«

Kako pa je z izobraževanjem kmetijskih in živinorejskih strokovnjakov?

»Žal se le preveč mladih odloča za veterinarski poklic zaradi ljubezni do karnarčkov. Prav zanimivo dejstvo je, da je večina

dijakov srednjih kmetijskih šol, pa tudi fakultete iz mesta in ne s podeželja, kakor bi bilo pričakovati. Mislím, da so štartni pogoji še vedno neizenačeni.«

Tako so naglo skopnela pripravljena vprašanja, za naju pa so se zanimivosti šele začele, kajti pod vodstvom našega rojaka sva si ogledala še vso kliniko z laboratoriji in knjižnico vred. Zares, imela sva kaj videti.

Morda sva tudi spremeniła mnenje o stroki...

Tekst:
Nejko PODOBNIK

Foto:
Franc JESENKO

Koliko bo novih štipendistov?

Letos smo razpisali kar 49 štipendij na poklicnih, srednjih in visokih šolah.

Upoštevali smo že lani začrtani srednjeročni program družbeno-ekonomskega razvoja Alpine, predvideno organiziranost služb in pa pomanjkanje delavcev s primerno izobrazbo na delovnih mestih.

Lahko trdim, da smo upoštevali tudi načelo postopnosti, da bi torej vsako leto dobili nekaj ljudi.

In kako je uspel razpis?

Za čevljarsko šolo se je vsega skupaj prijavilo 11 kandidatov od razpisanih; za orodjarja nihče, čeprav je bilo 15 razpisanih; prijavila sta se dva kandidata za strojnega ključavničarja, toliko kot je bilo razpisano; za tehniško čevljarsko sta se prav tako prijavila 2 več, kar velja tudi za upravno-administrativno šolo.

Za ESS so se prijavili 3 kandidati, za gimnazijo 1, za tehniško strojno 2, za ekonomsko fakulteto 1 in za visoko šolo za organizacijo dela 1.

Nihče se ni prijavil za pravno fakulteto, VEKS, strojno fakulteto in šolo za oblikovanje, kar kaže, da bodo nekateri poklici v naši tovarni še in še iskani.

Novih štipendistov v prihodnjem letu bo torej predvidoma 13 na poklicnih šolah, 15 na srednjih in 2 na visokih šolah — skupno torej 30.

Nejko PODOBNIK

Novi prostori in usmerjeno izobraževanje — zagotovilo za boljše kadre

Modri možje zelene doline

Poznate tisto prijetno zgodbo iz naše mladosti — kako izrujemo repo?

Saj veste — dedka se je okrog pasu oprijela babica, vnukinja se je oklenila babice, vnukinja za predpasniček je zgrabila psiček, psička za rep je pograbila muca — in sko-raj so izruvali repo. Pa je pritekla še miška, s krem- peljci zgrabila muco za rep in družno so izpulili velikansko repo.

Nekje je lepa zelena dolina. Sredi nje raste ogromna repa. Dedek in babica, vnukinja, psiček, muca in miška so pograbili vsak svoj list. Naprezajo se in naprezajo. Repa se nagne zdaj v levo, zdaj v desno, velikansko zeleno perje poka v strmenih, se trga, vene, toda šmentana

repa stoji ponosno sredi napol prazne njive.

Pa priskaklja mimo modra lisica. Vidi ozonjene in izmučene trpine, oberoč potegne iz mavhe abecednik in hahlja je zalaja:

»Ubogi, ali ne znate brati?« Prizadevneži se spogledajo in strmo zazrejo vanjo: »Kaj bi rada, zga-ga a?«

Ne oziraje se na mrke in srepe obraze, lisica odpre knjigo in bere, bere, pristrčno zgodbo — o slo-gi...

Poslušali so in strmeli — zgrabili repo in...

In potem so še dolgo, dolgo z roko v roki, s tacio v tački hvaležno zrli na lisico, ki je izginjala na obzorju.

Nejko PODOBNIK

Rak na maternici

Več kakor 90 odstotkov bolnic z začetno obliko bolezni lahko popolnoma ozdravi

doc. dr. sc. dr. Stojan HAVLIČEK, ginekolog

Pri ženskah se pojavlja rak najpogostejše na spolovilih in na dojkah, takoj za tem pa na želodcu. Letno zbolli v Sloveniji okrog 300 žensk za rakom na maternici. V skoraj 80 odstotkih prizadene rak na ženskih spolovilih ali vratu maternice, kjer je sploh najpogostejši, ali pa telo maternice. Na vratu maternice se navadno pojavlja v dobi rodnosti, to je v dobi, ko ima ženska še svoje perilo, na telesu maternice pa največkrat v dobi mene ali pa še kasneje.

Pravi vzroki za nastanek raka na vratu in telesu maternice nam še niso znani. Vemo pa, da židinke in muslimanke redkeje obolevajo za rakom na vratu maternice kot druge ženske. To pripisujejo obrezovanju spolnega uda pri moških in spolni higieni, ki jo morajo ženske in moški izpolnjevati pred spolnim občevarjem in po njem. Zdravniki raznih specialnih vej medicine se trudijo, da bi s svojimi znanstveno-rizikovnimi študijami čimprej odkrili vzročne rakavih obolenj.

Ženska, ki skrbi za svojo spolno higieno, lahko že zgodaj opazi bolezenske spremembe. To so izcedki iz nožnice, nepravilnosti v mesečnem perilu, bolečine pri občevarjanju ali pa krvavasti izcedki po občevarjanju. V takih primerih se morajo ženske takoj pogovoriti o svojih opazanjih z zdravnikom, najbolje kar s specialistom za ženske bolezni. Nujno je, da bi bila vsaka ženska toliko zdravstveno prosvetljena, da bi že od 18. leta dalje hodila vsaj enkrat letno na ginekološki pregled. Strah pred ginekološkim pregledom je že marsikatero žensko stal življenje, ker je tako zamudila pravočasni začetek zdravljenja.

Ženske lahko prihajajo danes pri nas v ginekološke ambulante oziroma k specialistu ginekologu brez posebne napotnice. Tako se lahko pogovorijo z ginekologom o vseh svojih težavah in opaznih morebitnih bolezenskih znamenjih. Z ginekološkim pregledom, ki sledi takemu pogovoru, skušamo ugotoviti lego in velikost posameznih ženskih spolovil. Nato pregle-

damo še s tako imenovanim zrcalom vso nožnico in maternični vrat. S posebno optično povečevalno napravo, ki ji pravimo kolposkop, lahko na sluznici nožnice in materničnega vratu pregledamo normalno sluznico in lahko odkrijemo morebitne druge bolezenske spremembe. Pri tem pregledu vzamemo bris iz nožnice, da z mikroskopom poiščemo morebitne bakterije. Poseben bris pa napravimo iz materničnega vratu in kanala ter njegov razmaz preiščemo z mikroskopom, da bi po odlučitvi celicah ugotovili, ali gre za morebitne sumljive predrakave ali rakave celične spremembe na vratu ali telesu maternice. Če odkrijemo sumljive spremembe, bolnico takoj pokličemo na ponoven pregled. Vse te preiskave so neboleče; že zaradi tega je strah pred njimi neupravičen. Če pri mikroskopskem pregledu, brisa ugotovimo spremembe, ki že močno kažejo, da gre za raka, napotimo bolnico v bolnišnico, kjer z zahtevnejšimi pregledi lahko potrdijo ali pa ovrnejo sum raka. Potrditev domneve pa še ne pomeni, da je taka bolnica že zapisana smrti. Več kot 90 odstotkov bolnic z začetno obliko raka na vratu ali telesu maternice z današnjimi vrstami zdravljenja lahko popolnoma ozdravimo. Čim prej odkrijemo predrakave spremembe ali začetnega raka, tem lažje in uspešneje jih zdravimo in ozdravimo!

Zal, pa mnoge ženske pridejo prvič na ginekološki pregled šele, ko je rak že močno napredoval. Vedno znova ugotavljamo, da je bil razlog odlašanja strah in sram pred ginekološkim pregledom in pa varljivo upanje, da bodo izcedki in druge nepravilnosti — znanilci raka, sami po sebi minili. Tako so zamujeni meseci in hkrati tudi možnosti za uspešno zdravljenje.

Raka na maternici zdravimo predvsem z operacijo ali pa z obsevanjem. Kakšno zdravljenje bomo izbrali, je odvisno od starosti, obsežnosti samega rakavega procesa in pa seveda tudi od stanja drugih organov, kot so srce, pljuča itd. Vrsto zdravljenja izberejo zdravniki specialisti, ki se predvsem ukvarjajo z zdravljenjem raka na ženskih spolovilih.

V Sloveniji smo zelo napredovali v odkrivanju zgodnjega raka na maternici. Uspehi niso izostali. Vse več žensk prihaja redno na polletne ali vsaj na letne ponovne preglede v ginekološke

ambulante. V zadnjih dveh letih že opazimo, da je manj novih primerov raka na vratu maternice. To vsekakor lahko pripišemo odkrivanju in zdravljenju začetnih bolezenskih sprememb na vratu maternice, ki bi se kasneje zanesljivo sprevrglo v raka. Vendar pa še vse premalo žensk prihaja na redne ginekološke preglede! Mnoge pri-

dejo šele takrat, ko jih k temu prisilijo bolečine ali nepravilne močne krvavitve. Uspeh zdravljenja v takih primerih, ko je bolezen že zelo napredovala, pa je veliko slabši. Ženske, ki so umrle za rakom na maternici, so si, žal, velikokrat same ukrojile svojo usodo, največkrat prav zaradi odlašanja s pregledom.

Zdravljenje ni važno le za žensko samo, temveč tudi za njeno družino in otroke, ki jo v svoji nedoletnosti nujno potrebujejo. Ker je za uspešno zdravljenje raka nujno, da ga zgodaj spoznamo in čimprej ustrezno zdravimo, naj vsaka ženska skrbi za spolno higieno, se skrbno opazuje in hodi redno na ginekološke preglede!

Naš izlet na Triglav

Prišel je težko pričakovani dan, 22. julij, ko smo se odpravili na najvišji vrh Triglav.

Zgodaj zjutraj, kmalu po drugi uri, smo krenili z doma s kombijem, ki nas je peljal do Aljažvega doma v Vratih. Izgledalo je, da bomo imeli zelo lep dan, zato smo razpoloženi kmalu krenili naprej kajti upali smo, da nas bo oče Triglav pričakal s soncem obsijan, toda pošte- no smo se zmotili.

Izbrali smo lažjo pot preko Praga, med nami so bili namreč trije novinci, najmlajša je bila stara 7 let, vendar z njo vso pot ni bilo nikakih težav.

Ko smo počasi prišli preko Praga in se bližali Staničevi koči, so se začeli nad nami kopičiti črni oblaki, ki so nazajali bližajočo se nevihto.

Kolikor mogoče smo pospešili korak, da smo še pred nevihto prišli do Staničeve koče. Mislili smo, da bo nevihte kmalu konec, a smo se kruto zmotili, kajti dež ni in ni hotel prenehati. Čakali smo nekaj ur, potem je dež malo pojenjal. Takoj smo se dobro oblekli in še v rahlem dežju ter močnemu vetru zapustili Staničevo kočjo in se napotili proti Kredarici.

Dobrih 500 m pred Kredarico nas je zopet zajela nevihta in to pravo neurje s hudo burjo in seveda tudi mrazom. Tako smo prišli v kočjo mokri in premaženi.

Ko smo se malo okrepčali, smo najprej poskrbeli za prenočišče, ker smo videli, da ne bo mogoče nadaljevati poti, čeprav smo najprej računali, da pridemo še ta dan na Dolič.

Okrog štirih popoldne je dež zopet prenehal, bila pa je taka megla, da se ni videlo več kot par metrov naprej, poleg tega sta nastopila še mraz in poledica. Odločili smo se, da pustimo nahbrtnike v koči in se brez njih povzpemo na vrh, nato pa po isti poti nazaj na Kredarico, ker smo tam že imeli rezervirano prenočišče.

Pred kočjo čakamo še zadnjega od naših, da se dobro obleče, ko nas pozdravi možak in obenem tudi vpraša, kam nameravamo. Povemo enoglasno, »gremo na vrh!« Možak je bil oskrbnik koče in nam je zelo lepo tovariško povedal, oziroma odsvetoval, da bi krenili na vrh, posebno še s tako majhno planinko, kot smo imeli s seboj. V takem vremenu ej tvegano še za izkušene planince. Ubogali smo, ker smo vedeli, da je verjetno izkušen planinec in da nam hoče le dobro. Vrnili smo se v kočjo, nazaj k topli peči.

Napoved oskrbnika je bila točna, kajti po slabi uri se je zopet stemnilo in ulil se je dež in bilo je zopet pravo neurje.

Ko smo sedeli pri topli peči in sušili našo obleko in

čevlje ter gledali do kože premočene in premražene planince, ki so prihajali večinoma z vrha, smo si zadovoljno meli roke in s spoštovanjem gledali oskrbnika, ki se je sukal okoli peči ter vestno obračal čevlje ter nalagal v peč, tako, da smo zjutraj, ko smo se odpočili, lahko suhi krenili naprej.

Hvaležni smo mu bili, ker nam je odsvetoval pot na vrh; kdo ve kako bi se končala, vse prej kot dobro.

Počivati smo šli veseli in z upanjem, da zjutraj zgodaj gremo na vrh. Toda zjutraj, ko smo vstali, smo bili razočarani, bilo je še slabše, dež je začel zopet padati. Odločili smo se, da vrh obidem ter gremo proti Planiki. Malo pred Planiko nas je zopet zajelo neurje z vetrom in tako gosto meglo, da smo šele na nekaj metrov zagledali kočjo, seveda zopet precej mokri in tudi razočarani pa ne zaradi tega, ker smo bili mokri, ampak zato, ker nismo dosegli cilja, to je vrh Triglava.

Toda tudi to razočaranje smo kmalu pozabili. Na vso to jezo in razočaranje smo popili vsak malo planinskega »šnopca« in po nevihti, ki je kmalu prenehala, nadaljevali pot proti Doliču. Tu smo zopet vedrili slabo uro, nato pa zopet naprej na Prehodavce, še v dežju zapustili kočjo ter nadaljevali pot po prelepi dolini. (Nadaljevanje na 12. str.)

Taborjenje in planinarjenje — krepitev naših delovnih sposobnosti

Naš izlet na Triglav

(Nadaljevanje z 11. str.)

lini Sedmih triglavskega jezera, res enkratno doživetje za vsakega obiskovalca planin.

Po dveurni hoji smo zagledali kočjo pri Sedmerih jezerih, ki jo je ravno obsijalo že zahajajoče sonce, katerega smo zopet videli po dveh dneh. Tu v kočji smo se malo okrepčali in ker smo bili sigurni, da bomo tu tudi prenočevali, se nam ni dostikaj nikamor mudilo. Ko sem nato čez slabo uro vprašal oskrbnico za prenočišče, mi je kratko in jasno povedala, da je do zadnjega kotička že vse zasedeno in da imajo verjetno še kaj prostora pod Bogatinom, saj je tja samo dve uri in pol. Bil sem že precej utrujen, toda pomislil sem še na druge, ki so že dremali za mizo in se pripravljali k počitku. V mislih sem takoj prehodil tisto kratko pot, kot mi je rekla oskrbnica ter odšel k mojim kolegom in jim povedal, da takoj pot pod noge, da pride-mo do večera pod Bogatin.

Ceprav brez vsakršne volje do hoje, smo se naglo zopet napravili ter urno krenili na-
prej. Bili smo že utrujeni za-

to smo brez besed naglo stopicali po lepi gozdni stezi in po dobrih dveh urah zasli-
šali prvi kravji zvonec, ki je oznanjal, da kočja ni več da-
leč. In res še mali vzpon pa že zagledamo lepo dolinico, v
njej kočjo, okrog se pase ži-
vna, slišimo tudi klice pastir-
jev, ki vodijo vsak svoj trop
v svojo stajo.

Ni nam bilo žal tako na-
porne poti, saj smo tukaj ta-
koj dobili prenočišče, zvečer
smo imeli, oziroma ogledali
smo si še program (planinski
krst), ki je bil zelo zabaven,
zatem pa smo legli k počit-
ku, ki smo si ga vsi najbolj
želeli.

Zjutraj okrog devetih smo
se počasi napotili proti Kom-
ni naprej v dolino. Ogledali
smo si še Slap Savico, potem
pa na avtobus in v Žiri.

Ceprav smo imeli slabo vre-
me, smo bili vseeno vsi

veseli in zadovoljni sli sračni
in zdravi domov.

Poslovili smo se priščno z
geslom: »DRUGO LETO SE
GREMO«. Silvo DOLINAR

Ženski škorenj za sezono
JZ/76

**DOPISUJTE
V NAŠE
GLASILO**

Samoupravljanje ni samo pravica, ampak tudi dolžnost

Izreki — izreki

Poiskali smo še nekaj izrekov o V I N U :

Vino ne opije človeka, ampak se človek opije sam
(Kitajski pregovor)

Vino pij iz male steklenice, učenost iz velike
(Kitajski pregovor)

Kadar prihaja na mizo vino, odhajajo skrivnosti
(Armenski pregovor)

V vinu je resnica (Latinski pregovor)

Nasvete sprejemaj ob vinu, uporabljaj pa jih ob
vodi (B. Franklin)

Kdor pijan ubija, bo trezen obešen
(J. Heywood)

V vodi je lahko utoniti, še lažje pa je v vinu
(Tajski pregovor)

Dobro vino in lepa žena — to sta dva najlepša
strupa (Turški pregovor)

»DELO ŽIVLJENJE« je
glasilo ALPINE tovarne
obutve Žiri, Stara vas 23
— n. sol. o., ki ima v svoji
sestavi TOZD Proizvodnja
obutve, TOZD Prodaja
obutve in Delovno skup-
nost skupnih služb.

Ureja ga uredniški od-
bor:

Vladimir Pivk
Alfonz Zajec
Ivan Capuder
Janez Smeh
Martina Gregorač

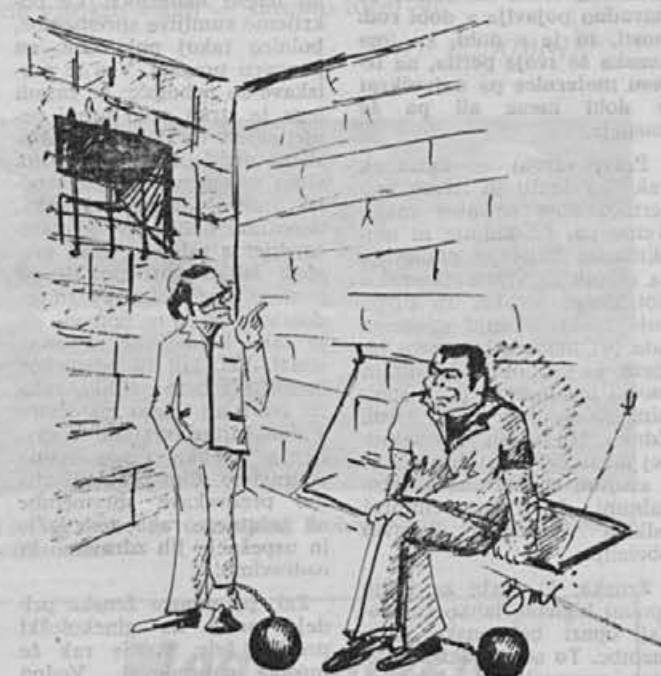
Majda Jesenko — glavni
urednik

Nejko Podobnik — od-
govorni urednik

Izhaja mesečno. Nakla-
da 1600 izvodov.

Fotografije: Franc Je-
senko

Tisk: Gorenjski tisk,
Kranj

Tudi menica!

Ile, Agata je bilo ime...

Tudi v Žirih bomo dobili TRIM stezo